

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmetért szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Húsvéti üzenet Amerikába.

Budapest, március 28.

Mi a nemzeti erő? A nemzeti szervezethez. És mi a nemzeti pusztulás? A nemzet szervezetlensége. A minden idők legtekélyesebb államának, a római birodalomnak története bizonyítja, hogy ez így van. A római birodalom nagy volt nemzeti erejében a köztársaság alatt s a principátus korában, amíg egy lélek hatotta át, a köztársaság és a monarkikus elv lelke s amíg ez a lélek az érzésében és gondolkodásában egy római erőt egységesen irányítani és mozgósítani tudta. A római birodalomban az uralkodó faj nem volt számszerűen annyi, mint ma a magyar faj, s mekkora birodalomnak volt ura, kormányzója, művelője, boldogítója, mindaddig, amíg az uralkodás gyakorlata által megízmosult ereje iránt bizalmat és tiszteletet tudott gerjeszteni, amíg az uralkodó faj a szervezethez ezernyi százával magához kötötte mindenek boldogulásának a hitét. Amikor az uralkodó osztály ereje a szerzett hatalom és vagyon dözölésében merült ki: a római szervezethez bomlani kezdett, az uralom pretoriánus vezérek kezébe került s a birodalom a saját súlya alatt összeomlott. A germán ökölcspás csak sietette ezt az összeomlást.

Magyarország ma a nemzeti pusztulás idejét éli, mert az állam legtöbbet érő, legdrágább kincsét egyre fokozódó nagy tömegekben veszteli el a — *kivándorlás* által. Ez a nemzeti szervezethez legkiáltóbb bizonyossága s következtetése főként annak, hogy a *történelmi uralkodó osztály kiesett az uralkodás gyakorlatából s elvesztette tehát a tömegek fölött irányító és mozgató erejét*, amely most már önmaga iránt tiszteletet nem gerjeszt s hitet nem támaszt. A hazai erőknél nincs többé hit: a kivándorlók az Ignotus Deust az oceánon túl keresik.

Mindenekelőtt a történelmi középosztály uralkodó képességeinek elbágyadásában, elgyöngülésében található meg a kivándorlás oka. A kivándorlást elősegíti a szegénység, a vagyonszerzés alkalmának hiánya, a közigazgatási üldözés, a keserűség, a fölfokozott s szégyen nélkül már le nem szállítható igények kielégíthetetlen volta, a messze távolnak csábító köde, a kivándorlás divatja és sok más körülmény, közöttük a nem korlátozott bevándorlás: de a mélységek mélyén fekvő ok mégis az, hogy az országot csak intézményekkel próbálták szervezni s nem a középosztály erejének edzése és ez erő szervezett, öntudatos, természetből folyó működése által.

Az orvosságát e rettenetes betegségnek tehát a magyar faj uralkodó képességeinek edzésében s a nemzeti szervezésnek abban a formájában találjuk meg, amely a vezetésre hivatottak erejének kifejtése által áll elő. Nem pusztán filozófia ez, mert mihelyt a vezetésre hivatottak lelke átsugárzik és beköltözik a nép szívébe: a nép aszerint fog igazodni s itthon marad és őrzi apái és gyermekei siralmait és hasogatja az ősi rögöt. De a lélek nélkül nincs hatalom, amely a kivándorlást meggátolja vagy kevesbitse.

A legfőbb, amit most tennünk kell az, hogy a kivándorlást irányítsuk, a kivándorlottakat gondozzuk s magunknak megtartsuk.

Az irányított kivándorlás erős államok sajátja, amelyekben a kormányzás nem merül ki apró politikai ködképek ellen való csatározásban. Az angol-kivándorlás a brit uralomnak virágzó gyarmatokat szerzett s lehetővé tette világuralmát. Németországnak az irányított kivándorlás megfogja szerezni Afrika és Ázsia egy részét s Amerikában is egy nagy darab földet. Franciaországot is népének irányított kivándorlása tette gyarmati állammá. Több mint ötnegyed millió magyar honos él csak Amerikában, két vármegye népe kikerül belőlük. És ez ötnegyed millió magyar honost még annyira sem gondoljuk, hogy egy akkora hivatali státust alkalmazzunk felügyeletükre, tanácsadóinkul, vezetőikül, amekkora például Ugocsa tisztikara, pedig Ugocsa az amerikai magyarság erejéhez képest csakugyan non coronat.

Mindezt csak az állami zaklatás kereste fel amerikai véreinket s ha magyar lapok nem volnának, a hozzánk való tartozandóság és az együvé tartozás úgy elszállt volna szívükből, mint a nyárhajnali köd.

Nincs európai nemzet, amelynek kivándorlott népe a megalázásoknak és fosztogatásoknak olyan Kálváriáján menne körösztil, mint a magyar kivándorló. De a szenvedéseknek és kínos megalázásoknak már vége szakad. A kivándorlási törvény készen van a kormányelnök fiókjában és megtörténtek az előkészületek a védelemre is, az irányításra is. Húsvét napján, a föltámadás szentséges ünnepén hírül adhatjuk idegenbe szakadt véreinknek, hogy gondolatunk, érzésünk velük van. Resurgetem.

Kemechey Jenő.

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtéér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Húsvéti üzenet Amerikába.

Budapest, március 28.

Mi a nemzeti erő? A nemzeti szervezethez. És mi a nemzeti pusztulás? A nemzet szervezetlensége. A minden idők legtekélyesebb államának, a római birodalomnak története bizonyítja rá, hogy ez így van. A római birodalom nagy volt nemzeti erejében a köztársaság alatt s a principátus korában, amíg egy lélek hatotta át, a köztársaság és a monarkikus elv lelke s amíg ez a lélek az érzésében és gondolkodásában egy római erőt egységesen irányítani és mozgósítani tudta. A római birodalomban az uralkodó faj nem volt számszerűen annyi, mint ma a magyar faj, s mekkora birodalomnak volt ura, kormányzója, művelője, boldogítója, mindaddig, amíg az uralkodás gyakorlata által megízmosult ereje iránt bizalmat és tiszteletet tudott gerjeszteni, amíg az uralkodó faj a szervezethez ezernyi százával magához kötötte mindenek boldogulásának a hitét. Ám amikor az uralkodó osztály ereje a szerzett hatalom és vagyon dözölésében merült ki: a római szervezethez bomlani kezdett, az uralom pretoriánus vezérek kezébe került s a birodalom a saját súlya alatt összeomlott. A germán ökolcsapás csak siettetette ezt az összeomlást.

Magyarország ma a nemzeti pusztulás idejét éli, mert az állam legtöbbet érő, legdrágább kincsét egyre fokozódó nagy tömegekben veszti el a — *kivándorlás* által. Ez a nemzeti szervezethez legkiáltóbb bizonyossága s következtetése főként annak, hogy a történelmi uralkodó osztály kiesett az uralkodás gyakorlatából s elvesztette tehát a tömegek fölött irányító és mozgató erejét, amely most már önmaga iránt tiszteletet nem gerjeszt s hitet nem támaszt. A hazai erőben nincs többé hit: a kivándorlók az Ignotus Deust az oceánon túl keresik.

Mindenekelőtt a történelmi középosztály uralkodó képességeinek elbágyadásában, elgyöngülésében található meg a kivándorlás oka. A kivándorlást elősegíti a szegénység, a vagyonszerzés alkalmának hiánya, a közigazgatási üldözés, a keserűség, a fölfokozott s szégyen nélkül már le nem szállítható igények kielégíthetetlen volta, a messze távolnak csábító köde, a kivándorlás divatja és sok más körülmény, közöttük a nem korlátozott bevándorlás: de a mélységek mélyén fekvő ok mégis az, hogy az országot csak intézményekkel próbálták szervezni s nem a középosztály erejének edzése és ez erő szervezett, öntudatos, természetből folyó működése által.

Az orvosságát e rettenetes betegségnek tehát a magyar faj uralkodó képességeinek edzésében s a nemzeti szervezésnek abban a formájában találjuk meg, amely a vezetésre hivatottak erejének kifejtése által áll elő. Nem pusztán filozófia ez, mert mihelyt a vezetésre hivatottak lelke átsugárzik és beköltözik a nép szívébe: a nép aszerint fog igazodni s itthon marad és örzi apái és gyermekei sirhalmait és hasogatja az ősi rögöt. De a lélek nélkül nincs hatalom, amely a kivándorlást meggátolja vagy kevesbitse.

A legfőbb, amit most tennünk kell az, hogy a kivándorlást irányítsuk, a kivándorlottakat gondozzuk s magunknak megtartsuk.

Az irányított kivándorlás erős államok sajátja, amelyekben a kormányzás nem merül ki apró politikai ködképek ellen való csatározásban. Az angol-kivándorlás a brit uralomnak virágzó gyarmatokat szerzett s lehetővé tette világuralmát. Németországnak az irányított kivándorlás megfogja szerezni Afrika és Ázsia egy részét s Amerikában is egy nagy darab földet. Franciaországot is népének irányított kivándorlása tette gyarmati állammá. Több mint ötnegyed millió magyar honos él csak Amerikában, két vármegye népe kikerül belőlük. És ez ötnegyed millió magyar honost még annyira sem gondozzuk, hogy egy akkora hivatali státust alkalmazzunk felügyeletükre, tanácsadóinkul, vezetőikül, amekkora például Ugocsa tisztikara, pedig Ugocsa az amerikai magyarság erejéhez képest csakugyan non coronat.

Mindeztideig csak az állami zaklatás kereste fel amerikai véreinket s há magyar lapok nem volna, a hozzánk való tartozandóság és az együvé tartozás úgy elszállott volna szívükből, mint a nyárhajnali köd.

Nincs európai nemzet, amelynek kivándorlott népe a megalázásoknak és fosztogatásoknak olyan Kálváriáján menne köröszkül, mint a magyar kivándorló. De a szenvedéseknek és kínos megalázásoknak már vége szakad. A kivándorlási törvény készen van a kormányelnök fiókjában és megtörténtek az előkészületek a védelemre is, az irányításra is. Húsvét napján, a föltámadás szentséges ünnepén hírül adhatjuk idegenbe szakadt véreinknek, hogy gondolatunk, érzésünk velük van. Resurgemus.

Kemechey Jenő.

Husvét.

Falkus márc. 29.

Feltámadott! Az Ige, az Eszme az Igazság! . . .

Feltámadott! Ebben a szóban az egész emberiség sorsa, jövője van kifejezve! Egy új világ! Mert hisz ebben a szóban rejlik kétezeréves civilizációnk alapja! . . .

Feltámadott! Nem-e az emberi nem örök és halhatatlan szabadsága rejlik e szóban? Igen a mai nagy napot méltán nevezhetnők az emberiség szabadsága ünnepeinek. Hiszen az eszme, igazság diadalának ünnepe a husvét. Mély alázattal és vallásos meghatottsággal ünnepli azért ma a keresztény világ Husvét nagy és szent ünnepét. Ünnepi csend váltja fel a köznapit élet örökös zibaját és a világ Üdvözítője felé irányul az egész keresztény világ tekintete. A bűn és a halál megtört e napon. Krisztus ereje áttört az enyészet birodalmának falait, megromtotta a hamisságot, a bűnt és feltámadt. Egyetlen szó, de mily sokat mond! . . .

Mindenki feleszmél és érzi a mai nagy nap mély jelentőségét. És még a leghidegebb keresztény, a legmegátalkodottabb bűnös szemében is csillog ma a vallásos benső megindulás, a benső hitbeli életnek és érzelmenek egy-egy könnye, egy-egy drága gyöngye.

Feltámadt! E szóban rejlik a mai ünnep minden titka és öröme. Ah, mert megmérhetetlen magasság ez, amelyre feltekintünk, mint szédítő, ragyogó napra, melyben egy Isten dicsősége tündököl. Villám ez, mely a pokolba cikkázottan reszkettette sujt alá. Egy hozannakiáltás, melylyel az angyalok köszöntik az örök Igazságot. Egy örökké élő, halhatatlan varázsige, mely egy új és szebb világot, új teremést hozott létre és alkotott. Egy mennyei édes

esók, mely az isteni látókók a patriarchák és próféták-csodaszép költészete szerint a Béke és Igazság ajakán csattan el. Csodálatos szép zene, itélet trombitája, melyben az igazak, az üdvözültek allelujája harsog, a bűn és az elkárhozottak kétségbeesése, hőrögvé kiáltoz . . . igazi örök tengelye a világnak, fordulópontja a világtörténelemnek; hite, reménye, alapja a keresztény hitnek.

A husvét ünnepe: az Istenség határtalanul mély szeretetének soha el nem évülő evangéliuma; ez az emberi halhatatlan lélek drága váltságdíjának ünnepélyes égi proklamálása; ez egy új, egy boldog mennyország — örökélet, ujjászületésnek magasztos nyitánya! . . . Ez a megváltás nagy művének ünnepies megpecsételése, mennyei hazánk alkotmányának isteni szentesítése. Azért a husvét nagy és szent ünnepe: lelkünk örök és halhatatlan életének záloga és reménységünknek horgonya!

Halhatatlan élet! Lelki ébredés és ujjászületés! Micsoda édes titkos eszmék! Ezt hirdetik most az ott künn ébredő természet halmi és völgyei; ezt a tavaszi ég derült homloka; a nagy természet és az ébredő tavasz is erről regél most. Hiszen a természet temploma is épül már az ő romjaiból. Völgy és halom, liget és mező ünnepi szint nyer, virág illatoz, madár énekel, szelid fuvallom viszi repesve mindenfelé a nagy örömhirt: Itt a feltámadás! Itt az élet! Ébredjétek: életre, munkára, dogra!

Ugy mint a nagy természetben: „Isten e legszebb templomában“ minden az égfelé vonz, emel: — ott benn a templom orgonája és a hivek éneke, sohaja, örömkönye, az oltárok gertyafénye, az ünneplők ünnepi öltözete szintén hirdetik, vallják az

örök, az elenyészhetetlen feltámadást.

Feltámadás! Reménye egy új és jobb életnek! egyedül te vagy képes a földi nyomorúságok közepette az igazság, a becsületesség útján bennünket megtartani. Te nélkül, — az örök élet nélkül, — talán felesleges lenne jónak, erényesnek, igaznak, nemesnek is lenni.

Reményt és hitet önt az a szivekbe, erőt ad a szenvedések elviselésére bátorságot, ha kell — a mártírumságra, Erzi, tudja lelkünk a titkos misztikumot, hogy immár az erény könyecskéjei nem hullanak hiába, mert a feltámadt Jézus felcseréli azokat érdemeiért a megdicsőülés drága gyöngyeivel.

A magyar nemzet ujjászületése, politikai föltámadása szintén e két halhatatlanság: a nemzeti lélek és igazság győzelmét hirdeti. — Mert valamit Krisztus az üdvözítő, a Golgothán és Kálvárián keresztül vezetett be az egész emberiséget, tisztította meg és emelte fel az Istenhez, úgy a magyar nemzet is egy letűnt ezredévek annyi gyászszal, vérrel, kinteljes rosszal, szenvedéssel átélte és szenvedett Golgothája és Kálváriáján juthatott csak be a nemzeti életnek ujjászületése, a nemzeti feltámadás korába.

Csak tűrjünk, dolgozzunk serényen tovább. S ha testvérünk, honfitársunk is az, ki halálra visz, s szívünkbe mártja a tört, — reméljünk, hogy még van feltámadás, van még új élet, szebb jobb és fényesebb az előbbinél. Reméljünk is bizzunk nemesak, de sőt örömljünk és örvendezzünk, mert a hazugságot bilincsbe verte ma az Igazság, az Eszme! Sursum corda!

Demeter János.

Naplótörédek.*

— A Zemplén eredeti tárcája. —

Közlő: Elza.

Március 10. Saturnus, Mars, Uranus, Jupiter bolygók, hány is van Istenkém?! Hét! s én ezt mind bemagoljam?! A naprendszer, csillagrendszer, nap- és holdfogyatkozás, meteoresés, tudja az ördög! Elég az hozzá, hogy gyűlölöm az astronomiát! Pedig ki is adja elő? Ő ő ő és százszor is ő az én ideálom: Barna Béla paptanár! Szikár, barna férfi, most vette fel a papi köntöst, s mily fiatal, vajjon mi vihette rá, hogy lemondott a világi örömeiről?! No, ha bele is halok, én kifürkészem ennek okát!

Március 12. Ismét hozzád menekülök Naplóska, te vagy a világon a legjobb barátom, nem irigykedel, nem rivalizálsz, nem áskálódol ellenem! Minden keserű, bajom, örömem meghallgatod és mottod, de erősen szem előtt is tartod, hogy „si tacuisses, philosophus mansisses.“ Míg a többi barátom, ha hódításom be-

* Egy igen kedves és bizalmas barátom naplótörédekeit fedeztem fel az írásai között és rendeztem el, úgy hogy egy tárcá keretében elférhessen. Előrebocsájtom, a nagy-rabecsi szerkesztőségnek, minden gyöngéd célzás nélkül, hogy a kis barátom csipős, mint egy kis doboz „kaviár“ és szel-leme pezsgó, akár egy üveg „francia.“ Most szentimentalisan édeskés is lett, mint a Kugler cukor. Apropos! a megnyert Kugler pompás jó volt, köszönet, hála, üdv, az egész szerkesztőségnek. Elza.

Városi és megyei tisztviselők törzskönyve Minden városi és megyei tisztviselő s a segéd és kezelőszemélyzet tagja táblázatos lapot kap, melyet ki kell töltenie s az egyes rovatokban felsorolt adatokat okmányokkal tartozik igazolni. A táblázatos lapon kitüntetendő az illetőnek kora, családi állapota, szolgálatba lépésének időpontja, képesítése s az, hogy fegyelmileg volt-e büntetve, stb. E munkálat célja az, hogy a belügyminiszter a tervbe vett államosítás előtt áttekintést nyerjen az ország összes törvényhatóságainál alkalmazott munkaerő kvalitásáról, hogy előre megállapíthassa kiket vesz át, kiket küld nyugdíjba és mennyire fog rugni a nyugdíj összege. E törzskönyv elkészítésére sürgősen felhívta a belügyminiszter Zemplénvármegye törvényhatóságát is.

A vizsgálat.

— Tizenhetedik nap. —

Sátoraljai hely márc. 27.

Husvét ünnepén szünetel a sátoraljai helyi politikai hazavona végtelen egyhangúsága. Az apró politikai gyűlölködések hetek óta hangzó unalmas furulyaszava elpihent erre a rövid időskére. Majd kedden újra kezdődik. Addig is a husvét szünet előtt tett legutóbbi szerdai vallomásokról a következő tudósításunk számol be:

Jelenek Ádám földbirtokos mint Dókus-párti bizalmi férfi működött az első szavazatszedő küldöttségénél, a vármegyeháza nagytermében. Reggel 8 órakor vál. elnököt már a teremben találta. Azt meg nem figyelte, hogy a vál. elnök a délelőtti folyamán hány-szor s mily időre hagyta el a helyiséget. Tanu az utcán meg nem fordult. Mindkét párt bizalmi férfai egyenlő jogokkal közlekedhettek a szavazóhelyiségben, amely jogot a Buzapártiak mindig jobban igyekeztek kihasználni. Így Rein István, a Buzapárt mozgó bizalmi fr. fia karonfogva a szavazó asztalig kísérte a választókat, erre tanu fel is hívta a vál. elnök figyelmét.

Veress Károly vasuti vendéglős megfordult délelőtti 11 órakor a Buzapárt tanyáján a Vadászúrtban, panaszkodtak, hogy nem kapnak enni, inni. Mikor én akartam venni sört, a Buzapárt egyik bizalmi férfia azt mondta, hogy nem tudnak semmit kapni, mert

szélem el, öröm helyett sirnak, viszont, ha bánatomat panaszolom el, köny helyett rajtuk a káröröm szimptomái jelentkeznek. Mert ők a kárörömnél igazabb örömet nem ismernek. En biz' más anyagból vagyok gyúrva, ugy-e Naplóska?! Nekem egyelőre elég öröm az is, ha a táblán rajzolom a napfogyatkozást s Béla (a napom!) hozzám simúlva, igazgatja a fogyatkozást (ez meg én vagyok!) Mert mennél jobban perzsel a nap sugaraival, annál jobban fogyom, s olvadok én. Mert „a szerelem visz a sirba“ epezt, sorvaszt, gyötör! . . . Mert tudod Naplóska, én 15 éves buksi eszemmel azt képzelem: papnak, apácának, férjes asszonynak, csak a kötelékét szabad szeretni! Mert ha mást szeretne, ments Isten! akkor kötelet kapnának. Ugy-e?!

Március 18. Igy nincs semmi reményem, hogy Barna Béla valaha enyém lehessen, hisz ő pap s miattam tenné le a köntöst, mikor már ki is sütöttem, hogy egy épp ily „szökefűrtü, kékszemű szilfid“ miatt, mint amilyennek engem mondanak, ott hagyta a csinos civil ruhát, s mint „boldogtalan szerelmes“ felváltotta a papi sülleppel s Isten szolgájává szegődött. Erős jellem. Viszontszerellem nem talált s így elkeseredésében, mint Karthausi, mikor már elszánta magát az élet-től megválni, meghatva egy zsoltártól megtér, és a költő szavával élt: „csak az önzőnek nincs vigasztalása e földön“ . . . Igy még jobb szeretem őt,

TÁRCA.

A husvét lelke.

Ista: Farkas Dezső.

Köröskörül nagy csend honolt,
Az örök jártak fel s alá
A sir előtt, a melybe' egy
Istent ragadt a vak halál.
Csak teste van a föld alatt,
S lelke mennybe költözött,
Ott leve tiszta, szent hazát
Az ártatlan lelkek között,
S a jó Atyát a trón elé
Borulva, hosszasan tisztelé,
Majd hallva hívó szózatát,
Tekintetét rá emelé:
»Atyám! a küldetést, amit
Önként magamra vállalék,
Elvégezém: áldásodat
Munkámra esdi im az ég . . .
Atyám! fiad könyörg ime',
Az embernek bocsánatot,
Fiad, ki mindent megbocsát,
Bár ott lent meggyaláztatott.
Bocsáss meg jó Atyám nekik,
Hisz nem tudják, mit tettek,
Csak elvakult a föld ura,
Nem oly rosszak az emberek.
A vérből, mely kiontaték,
Egy új világ kap életet,
Ez új világtól jó Atyám,
Ne vond meg óh, kegyelmedet!
»A munka, mely most végbement,
A megváltás nagy műve volt,
A multból most eltűnt a szeny,
Ki lett törülve minden folt.

De azt a testet, melybe lent
Túrtél, gyötörtél oly sokat,
Hogy majd ne bánssa durva kéz,
Hozd fel, kitarva sirodát.« —

Mély csend honolt a sir körül,
Az éj felén már tu'haladt,
S im fény támadt a sir felett,
S a széthasadó sírhant alatt.
S a holtra kinzott lábra állt,
Körülötte fény terjenge szét,
Kiszzenvedett arca felderült,
Áldásra nyujtva két kezét.
Az örök és az asszonyok,
Akik körülte áltanak
Siratva a kiszzenvedőt,
Ijedten térdre hulltanak.
Szemök a fényre rátapadt,
Lelkük lett szentté általa —
S a mint eltűnt kiáltozók:
»Feltámadta, feltámadta!
S a nagykereszt, amelyre őt
Gyonyos kacajjal felvonák,
Nagy fényben ég; borzong a nép,
S magasba szállnak az imák.
S a mint a hajnal felderült
A nép tologva futkosott,
Szorongva, kérdve mindenik
A másiktól: mi hirt hozott? —
Ki kételkedett, most porba hull,
Könyörgve, kérve büntetést,
Ki hitt, most mindent elfeled,
Gyalázatot és szenvedést. —
Mindent feled és elvisel,
Kinek szívét hit tölti el,
Ez ad erőt a bűn felett
És jót a földön ez mivel!

a katonai zárvonak nem bocsátják keresztül. Friss Sándor vendéglős délelőtt 10 óratól délutáni fél 5 óráig a két katonai kordon közt volt. Tőle a Buza-párt 9—10 hordócska 250 liter sört és kenyeret vitt el. Lefkovicz Markusz korcsmárostól reggel fél 8 órakor 70—71 liter pálinkát vittek a választók részére a Buza-párt tanyájára. Ezt Bettelheim Sándor fizette ki.

Halász József pénzügyi főtisztviselő a Dókus-párt bizalmi férfia volt az I. szavazatszedő küldöttségénél a vármegyeháza nagytermében. Reggel 8 órakor vál. elnököt már a nagyteremben találta, aki háromnegyed 9 óráig maradt ott, amikor a II. szavazatszedő küldöttséget lekísérte. Egy negyed órán belül került vissza a nagyterembe, ahol 9 órakor a szavazást megnyitotta. Alig szavaztak le néhányan, jelentés érkezett vál. elnökhöz, hogy az utcán zavargások vannak, mire az elnöklet Kun Frigyes h. elnöknek átadván eltávozott, de rövid idő múlva ismét visszatért. Még ekkor nem vette át az elnökletet, hanem h. elnök háta mögött állt. Ezentul is erősen igyekezte volt véve, mert egyre folytonosan érkeztek jelentések a katonai és esendő parancsnoktól, hogy a Dókus-pártiakka szemben erőszakoskodásokat követnek el. Delfel pedig a II. szavazatszedő küldöttség elnöke irásbeli jelentés útján kért az ottani zavargások ellen intézkedést. Mikor ezen irásbeli jelentés érkezett, akkor vál. elnök elnökölt. Nemcsak a Buza-párti bizalmi férfiak, hanem a kortesek is szabadon közlekedhettek a teremben, ugyanígy, hogy a szavazókat egész a választási asztalig is elkísérték. A vál. elnök a legnagyobb engedékenységet és előzékenységet tanúsította úgy velük, mint a Dókus pártiakkal szemben. Tanúnak Szöllösy Endre fodrász beszélt el, hogy a Buza-párti tanukat a vizsgálatot megelőzőleg a Vadász-kürtben kihallgatják és erről jegyzőkönyvet vesznek fel velük. Arra nem emlékszik, hogy azt is mondotta volna, hogy a tanukat a taluk tépésének valóságára igyekezzenek rábírní, de ő ezt az eljárás a maga részéről elítélte, habár a Buza-párthoz tartozik.

Kolozs Arthur pénzügyi tisztviselő reggel 8 óra tájban jött be az alsó és felső bereczkii Dókus-párti választókkal a Bodrog kompon átkelve, már ki voltak téve a Buza-pártiak erős terrorizmusának, amint suhancokból és mesterlegényekből álló csoport közel hajigálta, köpdöste és szidalmazta őket. Hasonló megtámadásban volt

hisz oly fenséges jellem az a Béla, és szerencsétlen szegény, vajjon fog-e még rá ragyogni a szerenese csillaga? En, részemről imádom, tiszta szívemből, s kárhuzatom azt a könnyűvérű nőt, ki elrabolta e férfi törekény szívének lelkiyugalmát!

Március 30. Egész éjjel sirtam, egész könyzaporban úsztam s oly furcsa gondolatok keringtek agyamban, mert a szerelem teljes glóriájában uralja lényemet, s nincs más gondolatom, mint Barna Béla tanárom mindig s mindig csak ő, egy hosszú pauza — s ismét ő és ezerszer is ő, az én barna szemű Bélám! Csak ő utána jönnek a szüleim és persze — az Istenke is! ez a legelső, mert fantáziám őt is mint fiút képzelem el, így természetesen imádom is fölülmúlhatatlanul, igazán. Csak öntene Bélába egy kis irántam való szeretetet, de ő oly idegen még hozzám! Az első padban ülök, ép vele szemben, úgy nézek rá, mint a Megváltomra! Mama végeztetné velem az összes 8 gimnáziumot, de én nem tanulok tovább egy betűt se, nem, nem, nem! Már nem nekem való ez a könyv a hónom alatt, no meg ez a hideg fa, amin ülök, mikor én már puha fészék után vágyom. Nem leszek azért se doktor, legrosszabb esetben igen orvos doktorné!

Aprilis 10. Tegnap se tudtam a lelkém, Barabás tanár ur felszólított közönyös hangon: Ács Mariánne kisasszony, mit tud az esti szürkületéről, mi történik akkor stb.? Én ször-

részük a vasuti átjárónál, a ref. temető mellett és a Kossuth-utcán, folyton köostrommal üldözöttve. 9 órakor a Wekerle-téren nézte a bevonulást, éppen a jesztrebiekét, egy-két kocsi választói még nyugodtan leszállhattak, egy-szerre azután a Schön Sándor üzlete felől raj módra támadták meg a Buza-pártiak a Dókus szekereket és az azokon ülő választókat. Ez a tömeg, melyben Kucsra asztalost felismerte, a szekerekre ugrándozott, ütötték verték a lovakat, s erőszakkal elvonszolták. Eközben a jesztrebi papot, ki a szekeret gyalog kísérte, egy szőke fiatal ember a botjával fején ütötte. A pap ezután Klein Pal üzletébe menekült, ahová üldözte a tömeg. Ezután Juhász Jenő érkezett hatalmas kocsisor élén. Szitkokkal inzultáltak, leköpködtek és a kocsisorával az előzőleg már jelzett erőszakoskodásokat követték el, vonszolva azokat a Szakácsy cukrászdáig. Itt látta aztán vál. elnököt, aki tudomása szerint dr. Kellner Soma jelentése folytán érkezett a harc helyszínére. Őt is szitkokkal inzultáltak, békés felhívásának ellenszegültek, megkérdésére a választók azt felelték, hogy ők Dókusra szavaznak. Erre még éktelenebb lett a tömeg zaja, oly fenyegető, hogy vál. elnök a huszársággal csinált rendet. Az első perctől folyton figyelte az utcán és közvetlen közeléből vál. elnök ténykedését, mindaddig míg elnök a vármegyeházába visszatért. Tanúsíthatja tehát, hogy vál. elnök a szekerről szavazókat le nem húzotta, tolljévényeket ki nem cserélte. Röviddel ezután látta a Szakácsy cukrászda előtt, hogy Rein István Buza-párti bizalmi férfi két szavazót, kik az ő kérdésére az felelték, hogy Dókusra jöttek szavazni, karonfogva vitt magával. Durván reá támadt e kérdés miatt, oly módon, hogy miután egyedül volt a helyszínen, nem volt tanácsos ez ellen erősebben is fellépnie. Fél 11 óratól mintegy 6 óráig volt a Vörös Ökörben, ott Buza-párti szavazót nem látott, sem ilyenek a lármáját ott bent nem hallotta. A felső kapu csak be volt téve, az alsó kapu teljesen nyitva állott. Hallotta vidékiektől, hogy őket Buza-párti kortesek titokban a Vadász-kürtbe csalogatják. Buza-párti bizalmi férfiak mindenfelé szabadon közlekedhettek Buza Barna előtte, dr. Bessenyey Zénó és Hajnal Dezső mérnök jelenlétében azt mondta, hogy választás napján a Vadász-kürtben 1800 gulyás fogyott el.

Bock Imre vendéglős a garanyi

nyen megijedtem, mert én azt se tudtam, mi van feladva, himeztem-hámoztam, de azért már akkor is kifejezett fantáziám nem hagyott cserben. Gondolkoztam, mi is történhetett Istenkém, tegnap esti szürkületi 6 órakor az egen s földön?! Én biz a kertben a felhők homályában, ábrándoztam — és az egekbe képzeltam magam, így az égről még meglehetősen tudtam referálni. De hogy a földön mi történik ilyenkor, arról csak annyit tudtam volna mondani, hogy idősebb nővérem ilyenkor mindig a lugas félhomályában egy 5-ik gyalogezredbeli hadnagygyal élénken diskurált, itt-ott cuppanás hallik, szóval „im dunkeln lässt sich gut munkeln.“ Én meg irigylem őket, mert igaz, hogy a hadnagy ur a vőlegénye, de mit izgatják örökké ifju zakatolt, izgékony idegeimet, holmi szerelmi idillekkel?! Is önkéntelenül arra gondolok, mily isteni élvezet is lenne Bélámmal így elüldögelni! Ja! de ő rám nézve elérhetetlen! Ily körülmények között nem is tudtam én az esti szürkületről egy szót se mondani, bezzeg! összeszorult a szívem, és zokogni, sirni kezdtem. Barna meg volt hatva könnyeim záporától, potykát nem fogtam (hogy diákkifejezéssel éljek); de maródit hazudtam neki és az édes el is hitte!

Junius 1. Jujj, jujj, de el is múlt az idő! Egy hónap, nekem azóta sok bajom is volt Naplósckám, így engedelmet kérek, e jóakaratu negligálásért! Engem ez idő alatt

Dókus-párti választókkal vonult be, kocsisorukkal a Juhász Jenő által vezetett sorhoz csatlakozva. Az ut mentén, már a csörgő hídttől éktelen zívajjal induló terrorizmusnak voltak kitéve, köpködtek, szidalmazták, kövel hajigálták a Buza-párti csöcselék, úgy hogy a szavazók elrejtve tollaikat, becsavarva a zászlót, némán túrték mindent. A Rákóczi-utcán is folyvást tartott ez a terrorizmus, ahol Klein Gyula volt mérsáros elémbe állt egy bottal mondván: „Az anyád Istenét kivesszük a béledet!“ A Vörös Ökör előtti jeleneteket nem látta, mert bevonuláskor azonnal a vendéglőjébe sietett. Miközben hazafelé haladt, a Széchenyi-téren ifj. Bánóczy Kálmán és Bajusz Ernő egy talyigáról feléje kiáltottak: „Hol a becsületszó te gazember!“ Azt is látta tanu, hogy Rein István és Rein Istvánné cukrászdájuk előtt az utcán állva lármázva köpködtek a bevonuló Dókus-pártiakat.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Tűzoltás.

Sátoralajuhely, márc. 27.

A modern humanizmus mindenütt keresé azon eszközöket, melyekkel megelőzheti mindazon bajokat és veszedelmeket, melyek az emberiséget érhetik.

Az igaz ember, akinek van lelke és szíve, aki nem azért született s él ezen a világon, hogy saját erkölcsi s anyagi érdekeit mozdítsa csak elő, hanem aki boldogságot, lelki megnyugvást talál abban is, ha embertársait boldognak megelégedettnek látja nem elégszik meg ma már avval, hogy éhezze felebarátjának kenyeret ad, nehogy éhen haljon; nem elégszik meg avval, hogy betegségben tespedő férfiaknak s gyermekeknek gyógyszereket ad, orvosi segélyben részesíti, hogy enyhítse fájdalmukat.

Ma már hála Istennek ott tartunk, hogy igyekszünk mentül több népiskolát alapítani, hogy gyermekeink oktatásban s erkölcsi nevelésben részesüljenek s tanuljanak meg kora fiatalágukban dolgozni, hazájuk és az emberiség javára, hogy becsüljék meg a munkát s kerüljék a tunyaságot, fejlesztjük az ifjúságban az önértéket, hogy alkalmas korban felbredjen benne az önállóság iránti vágy, a kötelességérzet szolgálni nemzetének.

Ezáltal előre adunk neki biztosítékot, hogy kiérdemlje és megkeresse

már párszor ki is akartak csapni a gimnáziumból, mert igazgatónk, megtalálta a noteszomban Béla tanárom képmását, kaligrafice és aláírva „Bonheur des dames“ („Nők öröme“) meg több szerelmes verset! Szóval kiderült féltett, őzött titkom, és én szégyen, gyalázat, le vagyok leplezve! Tudják hogy a tanáromba végtelenül szerelmes vagyok! De végre is mit volt mit tenni, hogy megmentsék reputációm! Mama eljött, s kissé rehabilitált, de azóta félek őt szeretni, pedig úgy értenék e közhasznált mesterséghez! De a mama „nem szabad“-ja nagy úr!

Junius 8. Vizsga előtt vagyok! 2 nap múlva ezen is túl kell esnem. 16 éves leszek nemsokára és hozzá nagy leány és a mi a legszomorúbb, őt, Barna Bélát kell elfelednem. Ugy hiszik mintha csak egy „gyermekcsiny“ volna ez az egész iránta való vonzalmam. De hogyan felejtsem őt el?! Istenkém segits, vezesd el utamból ez eszményképeimet és légy gyermekdel irgalmas!

Junius 12. Boldog vagyok, vizsgám sikerült. Hét ginázium! Béla haza kísért, mily kétféle ember lakozik is benne, most már nem mint szigorú imponáns tanár, de mint férfiú beszélt hozzám. Mily izgatottan vettünk egymástól búcsút, hogy két havi szabadságra ment. — Isten vele Marianne, csak annyit mondog magának, most lép ki a világba, az igazi élet göröngyös utaira, fogaddja meg tanácsom, mint egy hamisítottan jó barátjától,

kenyerét, ami bizonyára sokkal nemesebb s helyesebb cselekedet, mintha megvárjuk, míg éhség által kiasszott arecal, megtörve, kivetkőzve emberi méltóságából, meggörnyedve a megaláztatástól kéréleg nyújtja felénk kezét, hogy mogorva arecal alamizsnát dobjunk feléje.

Ma már minden valamire való város, vagy község a mely csak valamit is ad becsületére minden erejének a megerőltetésével igyekszik a közegészséget előmozdítani. Ejjel vagy hajnalban sepereti az utcákat, tisztogatja a tereit s öntözteti a poros utcákat, nehogy a felvert por a járó kelek tüdejébe vigye a hulladékokban felszaporodott miázmat. Csatornákat készítettünk a szenny lefolyására, vízvezetékeket építettünk bacillus mentes üde forrás viz ihatása céljából, közfürdőket, uszodákat a test tisztántartására s mindezekkel megelőzni igyekeztünk azt, hogy embertársainkat idő előtt el ne érjék a súlyosnál súlyosabb betegségek.

Az ideális állapot az lesz, midőn minél kevesebb korházra lesz szükség s a modern korház az lesz amelyben a betegek csak azért fognak helyet keresni, hogy elkülöníttessenek övéiktől nehogy azokra is rá ragadjon a kór pl. a tüdővész, mely jobban pusztítja az emberiséget, mint a kolera s ezekben a korházakban okszerű elbánás által nemcsak enyhülést, de üdülést fognak találni, hogy egészségük mielőbb vissza térjen.

Mindezekben okulva annál inkább szent kötelessége az igaz lelki embernek, a valódi humanizmusnak az, hogy a már nagykeservesen elért vagyoni előnyöket és testi épséget a maga egészében fentartsák.

Vajjon mennyiben igyekszünk annak elejét venni? Vajjon gondolunk-e egyáltalán arra, hogy megelőzzük az esetleg könnyen bekövetkező veszedelmet?

Tegyük szívünkre a kezünket s mondjuk el a mea culpát, mert bizony vétkezünk magunk ellen s bűnt követünk el végtelen könnyelműségünkkel szülővárosunkon, hogy a veszedelmek egyik legpusztítóbbja a tűzvész ellen, mely vagyont s életet hirtelen képes tönkretenni, nem védekeztünk úgy, ahogy kellene.

Mikor mint nemrégiben napokig zugott az orkán, a háztetőkről leverte a zsindeyeket és cserépet, falat s kéményt ledöntött, a sötét éjszakán ijesztően jajgatott a szélvész, vajjon volt-e városunkban egyetlen igazlelkű

legyen nagyon óvatos, elővigyázó és ne hagyja magát pezsgő élénk temperamentumától semmi körülmények között elragadtatni. Ez legyen reményteljes ifju életének örökös vezérfonala.

Junius 15. Vajjon megfogadtam-e intő szavait, ezt csak a jövő fogja bizonyítani, mely számomra még nagy titkokat rejt! De én bizom az Istenben, ő megőv a kísértettől és irgalmára bizom sorsomat.

Junius 20. Kissé kihevertem iránta érzett határtalan „első szerelmemet“ a várat beláttam, úgy se vehetem be, bármennyire is ostromlom, és bármily előnyökkel is vagyok fel-fegyverkezve! Mert Barna Béla pap és köztünk így nagy válaszfal van! Azután mamának elve: tanárhoz nem adni férjhez, neki a fő a jó párthie vagy tanulmányaimat elvégezni, és egyetemet hallgatni. Ilyen ferde, fura, ósdi azaz modern nézetei vannak a mamáknak, ők azt hiszik, ha egy férfi gazdag, ez a legfontosabb tényező a házasság szent kötelékében. Pedig tehetnek, amit akarnak egy tucat tanácsadó nagynénijükkel együtt, én csak pusztá vonzalomból fogok férjhezmenni. De, ha ez számomra meg nem adatik a Mindenhatótól, akkor elmegyek én színésznőnek, tudod kis Naplósckám! Mert az egyhangú életet gyűlölöm, a „szerelem nálam, pótolhatatlan“ mint Arany János mondja és szükséges, mint egy darab kenyér! Mert „aki az életben semmiért, semmiért, senkiért nem

polgár, aki avval a nyugodt lelkiismerettel hajtotta le a fejét, hogy megtette kötelességét a veszedelem elhárítására? Munkájával, tehetségével, befolyásával, vagyonával vajjon eléggé segítette-e városunk tűzoltását, tűzoltó egyletünk megerősödését előmozdítani? Bizonyára nem! Engem is furdalt a lelkiismeret, reszkettem a gondolatától, hogy a városban egy vagy két helyen tűz találna támadni. Imádkoztam.

Lelki szemem előtt rémképek tártak fel, melyek könnyen szörnyű valósággá válhattak volna. Lángba borulva láttam palotát s kunyhót, egész utasorok égtek s a lángnyelvek, mint a bálványimádók bűnös áldozóitüzei tornyosodtak az ég felé. Asszonyok, gyermekek, tehetlen aggok, beteg férfiak veszték bele az irtózatos tűzbe, nem válogatva pártállást és hitfelekezett, mert a lángtengerből fátylaként emelkedett ki nyole templom, 4 kápolna s ugyanannyi kaszinó s társadalmi egyesület épületének égése. Az Isten ítélet szörnyű egyenlősége tudott csak testvériséget önteni belénk a vész és pusztulás közepette.

Hát nincs már társadalmunkban férfi, aki kezébe ragadná vasakarattal és vaserővel a humanizmus zászlaját s körébe csoportosítaná az észszel és szívvel bíró társadalmi elemeket a közügy, a közjó érdekében.

Tűzoltó egyesületünk megerősítésénél, bölcsességének ringatásánál ott állott Dókus Gyula elnökünk ólméltósága, ki ifjui hévvel szívén viselte mindig egyesületünk érdekeit, főparancsnokunk Juhász Jenő, tisztelt barátom, munkásságával, szakértelmével s áldozatkészségével mintegy életcéllül tüzte ki magának azt, hogy egyesületünket nagygyá, virágzóvá tegye. Mindenki tudja, hogy oldala mellett kedves, okos lelkes neje, társadalmunk hölgyközönsége körébe folyton folyvást propagandát csinált, mulatságok majálisok által egyletünk tekintélyét és vagyonát gyarapítva. De a lelkes vezetőség akarata, az önkényesek buzgósága a rendezett tanácsú város bástyafalának keménységén megtörtött.

Amidőn még Sátoralja-Ujhely nagy község volt, lakossága 8-10.000 lélekből állott, tűzoltó egyletünk erősebb, hatalmasabb lelkesebb tényezője volt a városnak, mint ma midőn 17.000 lakosa van. Elborzad az ember a gondolatától, hogy ezt a szépen fejlődő várost magán és középületeivel egy nagy vész esctőn ki fogja megvédeni a megsemmisüléstől?

küzd, és nem tud miért küzdeni, az nem érdemli meg a létet." A létért való küzdelem, az ami gyarlóságunk sorsa! Így tehát vagy férjem jóvoltáért, vagy pályafutásom sikeréért, vagy férfi szív meghódításáért, avagy, ha rosszul megy dolgom, a mindennapi kenyérért fogok küzdeni! De küzdeni fogok, mert ez az ambició, a műveltség foka! Így hát mindjárt ideális is.

Julius 1. — Képzeld Naplós-kám, megismerkedtem Kálmán Károlylyal, aki éppen ellentétem. Elbizakodott, merész modorú, — míg én — feltett szemérem. Hát hiva éppen nem igen vagyok. — Tudja Isten! a mai fiatalság oly butául önhitt, hogy mindig eszembe jut egy szellemes asszony-barátnőm ítélete, ki nekem igazán eszével imponál — s így okvetlen nagyon okosnak kell lennie! T. i. ő csak ennyit mond „Nemandok”, „senki” s ezzel a kicsiny „semmit” mondó szócskával le vagytok ti gyenge gyászvitézsek csúnyán tárgyalva és sajnálva előtűnk! Kálmánra is ugyanez volt első impressióra a vélemény, azon kicsike „egy senki” szócska után természetesen így én már nem is méltattam, hogy vele foglalkozzam! Pedig igyekezett engem meghódítani, de erőlködéseim eddig sikertelenek.

Julius 20. Husz napja, hogy Kálmán folyton nyomdokaimban van! „Ne itélj el, ne átkozz el” Napló-barátnőm, de Kálmán nem „senki,

17.000 ember élete és vagyona rá van bízva arra az őrtálló vagy őrt nem is álló 5-6 emberre s arra a kis lelkes csapatra mely tűz esetén a szállóból, mezőről, vagy műhelyből önként, ingyen minden ellenszolgáltatás nélkül rohan a veszedelem színhelyére, veszélyeztetve életét és testi épségét, hogy mentsen amit menteni lehet. Még telefonunk sines hogy a város miuden részéről értesíthessük az őrséget.

S midőn a helyszínére érke-zünk s ha ott vannak a tűzoltó felszerelvények, szivattyúk, mert az a két ló amely nekünk néha rendelkezésünkre áll véletlenül nem volt a város egyéb érdekeinek a szolgálatában, akkor nincsen vizünk, mert nincsenek elegendő kutaink cisternáink, víztartályaink s ölbe tett kezekkel kell néznünk a porladozó összeomló tetőzetet s még a szomszéd épületeket sem menthetjük a támadó elemtől.

A nagy közönség pedig minket ócsáról, lelkes vezetőinket káromolja s mi szegyenkeze hallgatjuk, mert nincs a ki segítsen minket, nincs aki megvédjen minket.

Majdnem minden tüzesetnél ott láttuk ifju főispánunkat, az ő lelkületébe is bizonyára bevésődtek ezek az aggodalmak! Most folynak a tanácskozások egy fényes megyei székház törvénykezési palota épületéről, kaszárnyát óhajtanak egy ezred részére, postapalotát, megyei nagy köz-kórházat s Isten tudja mi mindent. Hát ki veszi a lelkiismeretere' ha ez a köztárgy, közkinés a magánvagyonnal együtt veszendőbe megy?

Vegye kezébe ezt a szent ügyet megyénk főispánja! Tekintélyével, befolyásával, akaratával csoportosítsa maga körébe a közjóért munkálkodni akaró embereket, éles tekintetével át fogja látni, hogy hol rejlik a hiba s nem fog tűrni semmi kifogást, ellentmondást ott ahol áldozni kötelesség, tenni, sürgősen cselekedni kell.

A tűzoltó egyesület eddigi vezetősége, hivatásának magaslatán állt, kötelességét emberfeletti módon teljesítette. De a közöny, a nembánomság, a jövővel mit sem törődő városunk s társadalmának egyrésze megkötötte, lebilenselve tartotta kezét.

Példája fel fogja rázni társadalmunkat kinos tespedéséből, hisz annyi sok gondos s okos munkása, annyi sok derék iparos, művelt kereskedője van városunknak, hogy társadalmunknak csak egy céltudatos vezetőre van szüksége, hogy körülötte mindenki megtalálja munkakörét az

de valaki" lett e rövid idő alatt életben! Elárulom, megsugom neked, a vőlegényem lett! De egyelőre csak magunk között. A „beszéljen a mamával” csak egy év múlva következhetik, mert sajnos csak akkor lesz kész mérnök. Aztán letelepszik, és ha valami, gonosz szellem közbe nem játszik, „feltétlenül elvesz.” Tizenkét hónapig bizonytalanságban lenni! Higyjék el lányok, nagyon kinos, merész dolog, a biztos jelent a bizonytalan jövővel felváltani! Ja! de ez a nők sora. A házasság biz' lutri, ha játszunk rajta, elszülhet, s kijöhet a szerenese száma, ha nem játszunk, létre se jöhet a nagy nyeresémi. Né-mely házasság ambó, a másik ternő főnyeresémi. Biz' az én ambó menyasszonyságom soká fog tartani, de érdemes várni, részint fiatalka vagyok, 16 éves és 2 napos, másrészt Károly örülten mutatja, hogy szeret, szeret, szeret. Ugy mondja: Az boldogító érzés, magát szeretve tudni!

Szeptember 1. Tanulmányaimat hála az Istennek nem kell folytatnom, ez az incidens sorsom, lényem életem világom tökéletesen felforgatta. És mily remek érzés, tudni azt, én már „vén lány” nem maradok. Mert ez ami örökös rémképünk de egyszersmint a legmulatságosabb karrikatura is. Menyasszonyság! Ez a legideálisabb kor. Mily derültnek látjuk az eget, mily gondtalannak a jövőt, és mily gyöngének, hajlíthatónak

emberszeretet nagy templomát felépíteni s abban imádkozni s áldozni.

Fel tehát már egyszer a közös munkára, lobogjon a humanizmus s emberszeretet zászlaja s dolgozzunk édes szülővárosunk s lakossága érdekében, hogy becsülettel, önérettel mondhassuk: kötelességet teljesítettünk, mert hiven szolgáltuk városunkat, megyénket, hazánkat!

Dr. Székely Albert.

(A vármegyei Hivatalos Lap ma megjelent 3-ik számában közli, hogy a vármegye területén kopár, futóhomok és vízmosásos földek beerdősítésért kik és mennyi államsegélyt kaptak, — hogy a hernyóirtást nem teljesítőkre minő, t. i. száz koronáig terjedhető pénzbüntetés vár, — hogy a M. kir. háromszögmereti hivatal cime háromszögölő hivatal-ra változtatott, — hogy a vármegye területén úász-tisztek szemlét tartanak, — hogy a hét folytán kik kaptak királyi adományokat. Végül pályázatok közöltetnek a) erdősítésre, — b) T-Harkányba jegyzői állásra. Berekeszti a számot, egy hivatalos hirdetmény a kir. áll. ép. hivataltól.

(A homonnai köz-kórház gondnokává Szirmay Szerén sátoraljai helyi lakost, a vármegyei számvevőség alkalmazottját nevezte ki a vármegye alispánja.

(A vármegyei központi szegény-alap 1901. dec. 31-én 3043 korona olyan kamatjövdelem felett rendelkezvén, mely a szegényeinek eltartásáról gondoskodott községek házi-pénztárai között, okmányolt számadásaik alapján arányosan szétosztandó: a vármegye számvevősége javasolja a központi szegényalapra ügyelő választmányának, hogy a számadásaikat benyújtott községeknek 47-31% arányában térítsenek meg a szegényeik eltartására fordított kész kiadásait. Ilyképp Sátoraljai helyi 771 K., a szerenési j. területén 10 község 258 K. 80 f., a tokaji j.-ban 7 község 39 K. 73 f., az ujhelyi j.-ban 3 község 334 K. 06 f., a gálszécsiben 4 község 143 K. 55 f., a nagymihályiban 4 község 135 K. 68 f., a homonnaiban 2 község 209 K. 63 f., a varannai-ban 4 község 302 K. 71 f., a szinnai-ban 1 község 4 K. 31 f. s végre a sztropkaiban 1 község 175 K. 74 f.-nyi kiadás megtérítésében fog részesítettetni.

(Pénztárvizsgálat. Székely Elek polgármester Kiss Ödön v. főügyész s Szőlősi Sándor alszámvevővel e hó 26-én a város pénztárát váratlanul

a férfit. Ez az asszonyi kegyetlenség örök érzete, amelyet ideálissá tesz a tudat érzete, hogy van „kiért” élni, és az a valaki kizárólag nekem él. Mint menyasszony még angyal a lányka, bár eszalfa játékot üz vele az ördög, a férfi.

Szeptember 14. Én bezzeg már mint menyasszony se nagyon játszathattam, mert már akkor is voltak gondjaim. Drukkolni Károlyért, mert nehéz az utolsó szigorlat. De megsegített az Uristenünk és Károly letette e vizsgát is, még pedig sikeresen. De most. Hymen rozsálancái kecsgetők, de néha beelégzünk a rózsával, mert a szél leszakasztja virágát és nincs miből füzért csinálni! . . .

Szeptember 20. Letelepdedt szülővárosomba, olvasom „cégérjét” teleszájjal boldogan, még egyszer és még kétszer és még százszor is, mert boldog vagyok. „Kelemen Károly okl. mérnök Budapest.” Szivem csordultig telve van boldogsággal. Ő megkért már a mamától is. (Csak neked mondom Naplós-kám, ezért is sokat drukkoltam). No a mama kivánsága, terve dugába dőlt, mert nem volt gazdag, se nem jó párti, csak egy kezdő reményteljes okl. mérnök, ki már is nyögött akart venni a nyakára, ha e boldog teher gazdagabb is volt, mint jómaga. De szorgalmas fiú volt, szerettük egymást, s így rózsaszinbe láttunk mindent.

Szeptember 23. Izgató, szörnyü.

megvizsgálták s az teljesen rendben találták.

(A községi segélyalapot támogatására a földművelésügyi kir. miniszter még az 1900. évben 10.000 korona állami segédelmet adott Zemplénnvármegyének, hogy abból a területén megalakítandó községi segély-alapokat megfelelő arányban támogassa. A községek segély-alapjaik megalakítását célzó szabályrendeleteiket elkészítvén s benyújtván, most jutnak ahhoz az alkalomhoz, hogy a törvényhatósági közgyűlés róluk a jelzett irányban gondoskodjék. A vármegye számvevősége már munkába vette és pedig a községek lakosságának számarányára, vagyoni viszonyaira és a segély alap tagjainak számára való tekintettel a javaslat kidolgozását, hogy a segély-alapok érdekeltségéhez tartozó községeknek külön-külön évi segédlempépp mily összegek adományoztassanak a vármegye pénztárában gyümölcsöző állami segélyből.

JEGYZETEK

a hétről.

Ugy olvastam valahol, hogy Dóczy Lajos a nevezetes husvéti cikkely megjelenése előtt hallotta először Andrássy Gyula grófnétől a szépséges Kendeffy Katinka grófnőtől a későbbi kedves szavajárását: „Lesz még szőlő, lágy kenyér.” Az örök magyar reménységnek ez a szép metaforája olyan magasztosan hozzáállt volt mindig a magyar feltámadás ünnepehez, hogy az én szívemet, valahányszor a nagyasszonyt látom, mindig ez a biztató reménykedés acélozta, erősítette. Valahányszor akár Zemplénben, akár a főváros utcáján észrevettem, mindig a husvéti cikkelyre gondoltam, a szőlőre, meg a lágy kenyérré. Halála előtt is, mikor utoljára éppen husvét táján láttam Voloséában és éppen a milleniumi nagy esztendőben. A hajdani babonás szépsége nyomán végtelen finomságra és szelidségre vált arcán mintha örökkön ott mosolygott volna az örök magyar reménykedés édes sugara. S hogy éppen naiv gyönyörűséggel olvastam az újságok husvétii memoire-jait és teleszivitam magamat a magyar alkotmányosság föltámadásának husvétii emlékezeiseivel is, szinte az agg urnó szemében kerestem annak a nagy husvétnak gyönyörű történetét. Annak a szemében, aki büszke lehetett, mert a szőlő tőkét, a kenyér buzáját az ő ura ültette Andrássy Gyula vetette.

Károly csak 2 hónap mulva akarja a lakadalmat, már ismét prolongál! Hát mi van vele? Istenkém mond, segíts, hol is az én régi babonám? Hány ujjam is van, tíz. Kezdjük: szeret nem, szeret nem, igen nem és az jött ki — a végeredmény — hogy Károly nem szeret már! Jaj sirok, ha el nem vesz, én belehalok bánatomba. Ej! de mégis, ő szeret ugy-e Naplós-kám? Ti buta ujjak! Mit is szekiroztok? Bár lennék inkább momentán nyomorék és 11 ujjam lenne, s a kinövéses, nyomorék ujj azt mondaná, hogy ő imád.

Október 1. Ösmered Naplós-kám Himfy dalait, Kisfaludy Sándortól? „Kesergő szerelem”, „Boldog szerelem.” En voltam a „kesergő szerelem”, mert a szerelemnek, ez ördög-motóla érzelmek már ekkor egészen mártírja voltam. Igen esalódtam és megcsalattam. En „Ács Mariánne” a jellemes, büszke leány, kinek tanárja oly korán belé csepegtette a „légy óvatos a férfiakkal szembe” mottoját. Il faut passer par là. Töb-bel is megtörtént e tragikus eset, s mégis él és újra virul.

Október 14. Am filozofusnak kellett lennem, hogy rá 2 héttel Kálmán volt jegyesemnek, egy gazdag vidéki lányynyal való eljegyzését olvasva, — én e procedurát is átéltem. Kezdtém mélyebben filozofálni, bele-estem a felsült szerelmesek bajába, s így vigasztalódtam. De Kálmán Károly okl. mérnök is megvigasztalódott,

Mikor a milleumi husvét után néhány napra Voloscáról halálhírt hozott a táviró egy szerkesztőségi szobácska szürke hangulatában valami lágy melancholia fogott el, olyasféle amit csak mélyesen megható dolgok után érzünk. Valami csodálatosan fenséges kapcsolatot láttam akkor ebben a halálban. Egy mesésen szép asszony, aki boldoggá tette Andrassy Gyulát, egy olyan embert, akiért két ország férfiai és asszonyai vetélkedtek vele, nyugodalmat adott annak, aki a világ legnyugtalanabb mesteriségét folytatta, simult ahhoz, akiben a sikerek s a diadalmak minden formája táplálhatta a szeszélyeket még ebben a simeoni halálban is szinte misztikus előérzettel az ura nyomdokain járt. Andrassy Gyula is, mikor elfoglalta Boszniát, s megalkotta a hármasszövetséget, visszavonult a palotájába, s mikor a kiegyezési alkotmány s a hármasszövetség első teherpróbáján, s a szövetség publikálásán átsegítette az országot, lement az Adria partjára, éppen kora tavasszal Voloscába meghalni. S hogy a millenium az Andrassy munkájának meghozta a gyümölcsét, s akiket ő békitett ki, a király s a nemzet együtt állottak az új fényben ragyogó szent korona alatt, az ünnep husvétjába belesivított az voloscái bóra, amely Andrassy Gyula lelkét is elvitte, s elfújta azt a szelid lángot is, amely mindig Andrassy Gyula emlékeztetének égett. A husvét ünnepi előttem azóta mindenkor felidéztem ezt a misztikus, gyönyörűen poétikus, emlékeztést.

Nagy szükség van az ünnepnapokra. Amikor leveszi az ember a gond terhet s lelke valamelyest magasabban szárnyal a föld színénél, ahol virágokat ugys oly ritkán lát, -- inkább sár és por piszkolja. Ünnepnapok az emberi lélek a magasabb régiókba emelkedik, tisztább légkörbe jut, élvezheti az üde levegőt s szinte szánalommal tekint le a földgolyóra, ahol hétköznapi harcainkban marangoljuk egymást, marakodunk egy-egy kis anyagi vagy erkölcsi eredményért; ugyan mi végre, mikor minden földi embernek ugys egy a végzete.

Ünnepnapokon ráérünk filozofálni. S hirdetjük ama magasabb szempont létjogosultságát, melyek az emberi küzdelmeket szabályozni volnának hivatva. Mert más a küzdelem, ha nemes eszmék jegyében folyik le s más, ha alacsony indulatok vezetik. Pedig manapság minden téren

mivelhogy engem „Mariannet“ érdekből soha el nem vehetett. Csakis a lelkemet, lényemet szerethette volna, de az ő elve a jobb lelket meg nem érthette és így hát meg sem érdemelte! Ez volt az én filozofiam bölcsessége (ajánlom az otthagytott mennyasszonyoknak). Kárörömöm pedig így szólt: Házasodott érdekből, sok pénzt kapott, ráadásul egy csunya lányt is. De ez mellékes. Megfizették, eladta magát mint sok férfi, s ez a fő. Im naplóm rekriminációja, mint vigaszom lebegjen jellemtelen porai felett! E perctől fogva számomra meghalt teljesen erkölcsileg. Mint egykor szeretett halott fog élni — itt a naplómban. Ebből ennyi elég, talán sok is.

November 4. Mivel vigasztalta beteg lelkületét Acs Máriane, erre az Uristen tud balzsamot. — Irt. — Mariánne irt, sokat nagyon sokat. Francia, angol, német fordításokat, és saját kárán rutinírozott tanult hölgy lett, ki mindenem felül emelkedik, még a maliciozus „on dit“ n is. És megszünt szeretni. Igen skeptikus lett. Végzi naplójának ezt a részét így: szívem mormalisan letarolva, hasonlít egy kopasz, sivar hegyhez. S érzésben kissé megfogya bár, de törve nem, várja az ő — Mohamedjét.

— de leginkább a politikában — átveszi uralmát az egyéni önzés, mely annál veszedelmesebb, mert nemes eszmék palástja alá buvik.

Aki a sátoraljaujhelyi petíció tárgyalását figyelemmel kíséri, az olykor megdöbbenő módon tapasztalhatja e tétel igazságát. Igen, egy egész korrajz zajlik le itt, csak jelenetekre kellene osztani s kész volna a szinpad komédia: elől görögötűben álló alakok egy nagy magyar nevével díszített zászlót lobogtatva. Ha felvonásközökben legördül a függöny, a zászló belekerül a díszletárba, a hatásos frázisokban bővelkedő szerepek a szinpad könyvtárba, s kitűnik, hogy a szereplők azért játszzák oly buzgalommal a komédiát, hogy mentől több egyéni érdekük érvényesülhessen.

De minek sötét tónust vegyíteni az ünnepi hangulat kedves színeibe. Husvét ünnepe van, és a jó emberek örülnek az ünnepnek és szíveikben szeretet vagyon.

Itt megint szólhatunk egy pár szót irodalmi kérdéstről, mely bizonyára szintén igen nagy fontosságú és mégis kevesebb figyelemben részesítettik, mint a legesekélyebb politikai kérdés. Van-e a szó magasabb értelmében vett irodalmi élet Sátoraljaujhelyben? Azt kell rá felelnünk, hogy nincs. A hírlapírás szépen fejlődik, de irodalomról alig beszélhetünk. Ezért kell a sátoraljaujhelyi Kazinczy-kört megalakítani. Ettől várhatjuk az irodalmi élet felvirágozását. Egy modern irodalmi egyesület ma már minden magyar városban kell hogy legyen. Azok bástyái a magyar irodalomnak. Védőmezői és művelői a magyar nemzeti kulturának. Hogy Sátoraljaujhelyben szükséges egy ilyen bástya felállítása, ahhoz szó sem férhet.

Husvét szent ünnepére esik éppen: Szállnak szállnak a békegalambok Dél-Afrikában egyik ellenséges táborból a másikba s egyre nagyobb valószínűséggel nyer az a föltevés, hogy a békegalambok meg is hozzák az igazi békét abban a vértől, könyvtől áztatott országban. Ugy látszik, mindkét fél elérkezettnek látja az időt, hogy a nyugalmat visszaadja önmagának. Az angolok régen belátták már, hogy olyan elszánt, vitéz néppel, mint a burokkal, igazságtalan hadjáratot sikeresen bevégezni nem lehet. A burok pedig, a kik életüket és vérüket készek voltak mindig áldozni a magok igazáért, belátták hogy valami aranyhidat mégis csak kell építeniök az angoloknak a „tisztességes“ visszavonulásra.

Előfizetési felhívás.

1902. év április hó 1-én új előfizetést nyitunk lapunkra.

A ZEMPLEN

politikai hírlap

megjelen minden második napon és pedig:

kedden, csütörtökön és szombaton este megelőzve minden más megyei lapot közöl pontosan és kimerítően vármegyei, városi, községi ügyeket.

Hirrovatában, törvényszéki, közgazdasági, ipar és kereskedelmi rovataiban a tudósítók egész legiója mindenről pontosan, gyorsan és hűen tudósítják.

Irodalmi, tanügyi és színházi közleményeit kiünő belső dolgozóitársai látják el.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 12 kor.
Fél évre — — — — 6 „
Negyed évre — — — — 3 „

Egyes szám ára 3 fillér.

Kérjük azokat a t. előfizetőinket, kiknek előfizetése f. év március hó

végével lejár, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek. Kérjük hátalékos előfizetőinket is, hogy egy hátalékaikat valamint az új előfizetési összegeket is hozzánk beküldeni sziveskedjenek. Lakóhelyváltoztatás esetében pedig ugy helybeli, mint vidéki előfizetőinket arra kérjük, hogy újabb címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen.

Nyáron az egész furdődő alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

HIREK.

Ünnepi strófák.

I.

Mikor a rügy már bimbóba pattan
S tavasz szellő enyeg legyan;
Az édes husvét szent ünnepnapján
Bolygani szerte vinne a vágyam.

Bolygani szerte, tengerek mellé.
Tengeren által: Itáliába
Az örök város, a dicső Róma,
Veneze, Nápoly csodás honába.

Ünnepi kedvem hogy ne zavarná
Még egy felhő sem a magas égen,
Faznék a légben, a ragyogásban
Szinpompás üde déli vidéken.

II.

Az ifjúságnak bájos kora
Im észrevétlen tova száll, —
A husvét piros tojások
Nem örvendeztetnek ma már.

Nem öntözök meg rózsavízzel
Egy szép leányt — mint egykor rég.
Arra a mi ünnepnapunkra
Mondja édes, emlékszik még?

Emlékszik a kedves időkre

A szép tavaszra édesem?

Ah ugy érzem: o'yan husvétiom

Nem lesz nekem már sohasem.

Melchior.

T. olvasóközönségének és munkatársainak boldog ünnepet kíván a „Zemplén“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Lapunk mai száma, mint husvét ünnepi számunk vezető cikkelyében, *Kemechey Jenőtől*, a *Budapesti Hírlap* jeles belső dolgozóitársától, lapunk munkatársától husvét számunk alkalmára irt nagyszerű cikkét közli, amelyben a mostan éppen legaktuálisabb kérdést a kivándorlást tudományos mélységgel, rendkívül érdekesen megvilágítva tárgyalja. E mai cikkünk súlyát emelni fogja az is, hogy annak egyik része a Budapesti Hírlap holnapi husvét számában ugyancsak meg fog jelenni. *Holló Márton* a *Budapesti Napló* érdekes tehetségű dolgozóitárs, mint munkatársunk a *Közgazdasági* rovatban ir „A bor harcá“ról erről a felszínen lévő lokális gazdasági kérdésünkről, az ő szellemes, ötletes modorában, pompás külföldi megvilágítással. *Színház* rovatunkban hozhatjuk két énekművésznőnek, egyiknek, aki gyermekkorát közöttünk élve át, fényesen halad most előre az ének-művészet pályáján *Sebeők Sárinak*, és a májusi nagy színházi idényünk legelső szubrett énekesnőjének *Komlóssy Emmának*, meg a vidék egyik legműveltebb, leg-hazafiasabb érzésű igazi magyar színészdirektorának *Komjáthy János*nak kedves hangu leveleit Sátoraljaujhely színházi közönségéről. *Demeter János* szép tehetségű ve-

zércikkirónk a falkusi plébános irta a husvét cikke. Egyik legszelleme sebb tárcáirónk, ki *Elza* néven tárcaleveleivel már oly szép sikereket aratott, most egy barátinőjének összegyűjtött szentimentális naplójegyzetét közli rendkívül ügyes és kedves átdolgozásban. *Farkas Dezső* tollából ugyanott egy fenkölt hangu költeményt közlünk. dr. *Székelly Albert* a *tűzoltás-kérdéséről*, mint égető kérdésről ir egy szép humánus érzésű cikket. A *Bodrogközről* ir poétikus, szép stílusban, mély megfigyeléssel lapunk jeles belső dolgozóitárs *Lengyel Menyhért*, a kassai hírlapíró gárda egyik érdemes tagja. A *magyar hitészónoki kérdésről* a sátoraljaujhelyi társadalom, a statusquo izr. hitközség egyik tekintélyes tagja ir lelkes, hazafias, magyar érzésű cikket. Többi rovatunk a rendesnél bővebb tartalommal ir a napi dolgok aktualitásairól. *Jegyzetek a hétről* című fejezetünk egy igen szép poétikus memoire-t közöl *Andrassy Gyula* grófné szül. *Kendeffy Katinka* grófné legutolsó husvétjáról.

Feltámadás ünnepe. A róm. katolikusok egyik legnagyobb és legszebb ünnepe: a feltámadás, ma ment végbe. A plébánia-templomban a szokott fénytel és nagy közönség részvételével ünnepelték a feltámadást délután 6 órakor. A híveknek sűrű serege kísérte az oltári szentséget, melylyel megkerülték a templomot. Mikor bent a templomban felhangzott a boldog *halleluja* és a celebráló pap elénekelt: „*Feltámadt Krisztus e napon!*“ a templom előtt *Danek* Leó százados vezénylete alatt kivonult honvéd-díszszzázad háromszoros dísztüzet adott. Az ünnepi szertartás este 7 órakor ért véget.

Királyi adományok. Ötletsége a király, *Klecz András* zubbai kántortanító részére 100 kor, *Petrico Mihály* lomnai tanítónak 40 kor., *Andráskó János* palotai, *Fekete Lajos* N. kemenczei, *Nevezky István* m-laborci, *Petricskó Ede* velejteit tanítóknak 30—30 kcoronát, *Murin János*né haburai tanítónő részére 20 korona legkegyesebb adományt küldött.

Főuri adomány Gróf *Andrassy* Dénes a nemesszivű főúr jótekonny adományainak végtelen sorozatát egy újabb adományával gazdagította. Legutóbb a laborc volyai gör. kath. templom építkezési költségeihez 4000 kcorona adománnyal járult, amely összeget uradalmi igazgatója *Sulyovszky István* meleg hangu levél kíséretében küldött meg a mult héten *Dudinszky Elek* I-volyai gör. kath. lelkésznek.

A munkácsi püspök ünnepzése. *Fireczák Gyula* munkácsi püspök ez évi május elsején fogja ünnepelni püspöki székfoglalásának tizedik évfordulóját. Papsága ünneppé akarja tenni ezt a napot. Az egyházmegye negyvennyolc esperese egymással vetélkedve gyűjti a lelkészek, tanítók és a népközt az önkéntes ajánlatokat, hogy a begyűlt összeget püspöküknek jubileuma alkalmából felajánlják. A főpap valószínűleg népnevelési célra alapítványként fogja letenni a kapott ajánlatokat.

Áthelyezés. *Popsavin* Arkádia honvédszázados Sátoraljaujhelyből Zimonyba áthelyeztetett.

Színészházasság. *Rontai* Boriskát, a kassai színház primadonnáját a husvét ünnep alatt vezetí oltárhoz *Szendrey Mihály*, a kassai színház igazgatója. A primadonna ezzel meg is válik a szinpadtól.

Hangverseny Tokajban. E hó 24-én a miskolci izr. hitközség énekkara *Lieber* karnagy vezetés alatt Tokajban hangversenyt adott. A 10 pontból álló műsor minden száma élénk tetszésben részesült, mert bizonyosságot tett a 12 tagból álló kar magas

szinvaronon álló képzettségéről. A magyar szövegű világi dalok közül kiemelkedő volt Huber Magyar király-indulója, Engelsberg Isten hozzája. Szabatos előadásban részvételük a héber zsolnárok, s ezek közt a Händel *Alleluja* (113) zsolnája. A hangversenyt rendező Engel Jakab dr. érdeme, hogy a német szövegű énekek mellőztettek s a remek hangok hatása alatt a díszes — bár kis számú — közönség egy kellemesen töltött este hatása alatt, azon óhaj hangzatosán mellett oszlott szét, hogy bár széles e házában izr. templomainkban a rituális héber szöveg mellett az édes magyar nyelvet lehetne hallanunk.

— **Sok a postás kisasszony.** A kereskedelmi miniszter kimondta és körlevélben értesítette a postaigazgató-ságokat, hogy az idén nem engedélyezi a postakiadónói tanfolyamot, mert azt oly tömegesen látogatták, hogy a tanfolyamot végzett postakiadónókat mostanában alig lehet elhelyezni.

— **Az elkészeredett szegény ember sorsa.** Szegény munkás ember volt Fabriczi Gusztáv Szerencsen. A felesége szemrehányással illette, amiért képtelen volt a keresetre. Fabriczi elkészeredésére kiment a monoki erdőre és egy fára felakasztotta magát. Holttestét másnap találták meg s a szerencsi temetőbe szállították örök nyugalomra.

— **Részeg ember kára.** Csütörtökön délután Miskolcra Nagy János kis-tokaji lakos, paraszt ember, beruggott állapotban a Ruzsa-téren lefeküdt és elaludt. Mikor felébredt, tapasztalta, hogy tájképpáját és erszényét, amely 2 koronát tartalmazott, ellopják tőle. Feljelentést tett a rendőrségnél, hol kinyomozták, hogy a tolvaj Buczkó Péter cigány volt.

— **A komikus hősködése.** Pikáns históriáról beszél most egész Miskolc város. A szini évad befejeztével szétrébbentek a színészek a vidám városból, amely buzgó látogatója volt mindvégig Thália templomának. Utra kelt a primadonna, a hős szerelmes, a naiva és a többi, egyedül a népszerű és kedvelt komikus járt még sötét, komor arccal a város utcáin. Egy napon aztán ő is bucsút mondott a jólélt publikumnak. Elment, de nem egyedül, ott hagyta tenger bánatát és magával vitt egy szép leányt. Ez a lány egy élkelő miskolci kereskedőnek a leánya és a kitűnő komikus a tragikus hősök lángolásával szerette. A szokásról a szülő csak akkor értesült, amikor egy miskolci ember a hatvani állomás peronján meglátta a szerelmes párt. A kereskedő nyomában gyorsvonatra ült és Szolnokon elfogta a szerelmeseket. Ezidőszent a komikus már megint egyedül búsl.

— **Korcsmai barátság.** Megyaszóra még a múlt hó végén egy, állítólag Losoncra való vándor órást vett, aki a jó keresmény öröme este a község egyik korcsmájában rendszeren a sárga földig leitta magát. Ott volt Hornyák János is egy elzúllott delirium tremensben sínylő egyén, aki az elázott órát éjjeli szállásra magához hívta. Reggel Hornyák rutul összekarmolt arccal éjjeli vendégének óráit árulgatta. Az órák száma tartalmazó kis ládát a szülő hegyen találták meg, az órák pedig eltűnt. A község biraja kutakban, hegyzszakadékokban kerestette az órát. Elfogatta Hornyákat, akit az órák gyanus eltűnéséről felelősségre vontak, de aki mindent tagad. Értelmetlen zagyva beszédéből a bíró és csendőrség semmit megállapítani képes nem volt. Vannak, akik azt állítják, hogy a keresett órát, pár nap múlva látták a legyes-bényei korcsmában.

— **Nagyon fontos,** hogy felhívjuk a csúz és községyes betegek figyelmét a világhírű Zoltán-féle kenőcsre, melynek páratlan kitűnő hatásáról ezer és ezer elismerő levél tesz tanúságot. Így pl. Laficzár ezredes, Zsendovits József kanonok, dr. Wégh Jánosné, dr. Richnavszky, Fodor Gábor, Stranszky báróné, gróf Nyáry,

gróf Keglevich, gróf Auersperg stb. fejezték ki köszönetüket és hálájukat e kitűnő kenőcsért, mely őket régi csúz és községyes bajuktól megszabadította. Üvegje 2 kor. Zoltán B. gyógytárában Bpestben.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A sátorlajaujhelyi borbélyok és fodrászok a farsangban tartott multságuk jövedelméből 50 koronát adtak jótékony célra. Ezt az összeget Székely Elek polgármester úgy használta fel, hogy abból a husvét ünnepre 11 szegény gyermeket felruházott.

— **Nyilvános köszönet.** A saujhelyi izr. betegsegélyző egyesület javára a „Kereskedelmi, ipari, termény és hitelbank”, a „Központi takarékpénztár”, a „Polgári takarékpénztár” és a „Népbank” tekintetes közgyűlése 20-20 koronát adományozott. Fogadják nemes adományukért az egyesület nevében hálás köszönetünket. Sátorlajaujhely, 1902, március hó 28-án. Reichard Armin elnök, Keleti Jenő titkár.

— **Rendőri hírek.** *Allat az emberben.* Literári volt városi rendőr ellen, a ki emberiségéből kivétközve egy 11 éves kisleányon szerzett kielégítést állati ösztönének, a kir. ügyészség a nyomozást elrendelte s annak fogantatásával a rendőrkapitányságot megbizta. — *Elmezavarodott cseléd.* Ruzinkó Mari kvacsáni származású 23 éves cseléd hosszabb idő óta szolgálgatott a városban és csak pár nap előtt hagyta el helyét. Ezalatt a szegény megzavarodott úgy, hogy feltűnő viselkedése miatt a rendőrséghez került a honnan haza, vgy elme-gyógyítóintézetbe való szállításáról gondoskodni fognak.

— **Földes-féle Margit-Krém.** Nem csak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-Krém az összes szépitőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdít, fiatalít, finomít. Széplőt, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbajot eltávolít. Minden hölgynek nélkülözhetetlen. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Szappan 70 fillér, puder 3 szíben 1.20 k. Kapható a készítőnél és minden gyógyszer-tárban. Utanazóktól óvakodjunk.

— **Figyelemre méltó!** Az építkezési idény kezdeténél célszerű az általánosan ismert Kronsteiner Károly gyári cégre, Bács, III., Hauptstrasse 120. a figyelmet főlhívni, melynek gyártmánya, viharmentes homlokzat festéke, folyton növekvő kedveltségnek örvend, az összes és szakba vágó érdekkörökben. A dus tartalmu mintakártyát, mely az új szecsessziós számmal lett bővítve, ne mulassa el senki beszerezni.

— **Lapunk legközelebbi száma,** tekintettel a kettős husvét napra, nem kedden, hanem csütörtökön jelenik meg.

Magyar hitszónokokról. *)

— Zemplénvármegye művelt zsidóságához. — március 27.

(*) Aki vidékünk zsidóságának művelődési fejlődését éber szemmel kíséri annak figyelmét ki nem kerülheti az a szellemi tespedés, mely e vidék (valamint az északkeleti vármegyék) zsidóságának nagy részét jellemzi. Széles e hazában sehol sem hanyagolják el annyira az izraeliták szellemi érdekeit, mint a mi vidékünkön.

Nézzük csak, mint tanácskoznak a zsidó hitközségek az ország más vidékein amugy is konszolidált egyházi és kulturintézmények javításán és fejlesztésén. Mily erélylyel járnak el mindenben, ami felekezetük kül- és beléletét csak távolról érinti.

S vidékünk zsidósága, melynek kulturintézményei csak gyöngye alappal bírnak és sok helyen a belső vizsalyok következtében lassan romba-

*) A sátorlajaujhelyi társadalom és a statasquo izr. hitközség egyik tekintélyes tagja kért fel bennünket e hazafias, okos cikk közlésére.

dőlnek, melynek felekezeti élete egyrészt a turbuzgóság, a vallási fanatizmus, másrészt a merev közöny miatt majdnem egészen pang: stoikus nyugalommal engedi magát át a kedves semmittevésnek, a véletlenre bízván, hogy felekezeti kül- és beléletét pezsdülésnek indítsa.

Szomorú jelenség biz ez, mely következményében veszedelmes lehet, mert a tapasztalat és történet egyaránt bizonyítja, hogy valahányszor a zsidóságon a közöny és szellemi tespedés erőt vett, mindig az obszkurizmus, a fanatizmus ülte orgiáit. Hisz csak a minap történt, hogy egy Homonnára vetődött galíciai, tehát idegen „csodarabbi” az ottani hitközség autonóm jogát bitorolván, anatómát mondott a hitközség kántorára, mert egyik kis fiát nemesak a hitáni, hanem a világi ismeretekre is taníttatta. S a hitközség intelligens része, mely akkor sem ocsudott fel tétlenségéből, mikor a hitközség előjárósága a fanatikus rabbi által kárhoztatott szegény családos kántort a legrövidebb uton elbocsátotta, kenyérről megfosztotta.

Ideje, hogy ilyen s ehhez hasonló sok más eset fölébressze vidékünk értelmes zsidóságát káros lethargiájából s rámutasson a számos mulasztásra, melyek vidékünk zsidóságának felekezeti életét veszélylyel fenyegetik; hogy felrzza az értelmiséget vétkes közönyéből és szeme elé állítsák az elhanyagolt felekezeti intézmények sülyedését, s figyelmeztesse arra, hogy mennyire elhatalmasodott más a kulturintézmények létét veszélyeztető fanatizmus s hogy mindezen bajokon segíteni kell.

Igen, e siralmas, egészségtelen állapotokat meg kell változtatni, mert hiszen borzalommal telik el az emberi lélek annak látára, hogy vidékünk zsidóságának nagy része a chaszidizmus szűlt legvastagabb lelki sötétségben él. Bátran mondhatjuk, hogy e tekintetben visszaesést tapasztalunk. Ötven évvel ezelőtt nem volt vidékünkön a chaszidizmusnak, a kultúra e nagy ellenségének anyyi hive, mint mostanában.

Azért mulhatatlanul szükséges, hogy vidékünk minden izraelita lakóját egy szándék és egy akarat lelkesítse: *cselekedni*, minden áron megváltóztatni szegyenletes helyzetünket.

E szegyenletes állapot megszüntetésére egyedüli hathatós eszköz a magyar iskola és a magyar hitszónoklat. Mindkettő a haladás, a művelődés leghatalmasabb tényezője. A törvényszabta népiskolai oktatásban — hála az iskolakényszernek — most már az iskolaellenes fanatikus zsidó szülő gyermeke is részesül, magyar hitszónok alkalmazásáról pedig vidékünk intelligens izraelitái még ott is gondoskodhatnak, hol a kor igényeinek megfelelő intézmény meghonosításától még nem idegenkednek. Ezt minden zaj s reformmozgalom nélkül megtehetik. Ha a magyar hitszónok alkalmazását (s tudjuk, hogy ellenezni fogják) álljanak a haladás barátjai az ügy élére és indítványozzák egy-egy magyar vándor hitszónoki állás szervezését. Ha a hegyaljai zsidó hitközségek részére egy vándor-hitszónokot Tokaj székhellyel, Felső Zemplén zsidó hitközségeinek részére két vándor-hitszónokot Homonna és Nagymihály székhellyel alkalmazunk, akkor e vidékek minden értelmes zsidósága hazafias kötelességének fogja ismerni, hogy a hitszónoki állás fentartásához néhány forinttal hozzájáruljon, mert a vándor-hitszónoknak vidékünkön szép missziója lehetne: *időről-időre más hitközségben az édes hazai nyelven hirdetni az isteni ígéket.* Tudjuk, hogy a kezdet nehéz lesz, eleinte talán nem nagy hallgatósága lesz a magyar szónoklatnak, míg végre a magyarság, felvilágosodás terjesztője, a vak fanatizmus, a butító chaszidizmus üldöző ostroma lesz.

A magyar hitszónoki kérdés ügyében is a vármegye legelőkelőbb zsidó

hitközsége, a sátorlajaujhelyi statusquo hitközség jó példával jár elő. Még a múlt évben pályázatot hirdetett magyar hitszónoki állásra, de mivel csak 1900 frtos állást kreált, alig akadt megfelelő pályázó és ezek közül is csak egyet vélték érdemesnek megbízni próbaszónoklatra, akinek előadásai azonban a legkevésbé sem feleltek meg a várakozásnak, sőt a mi határozottan kifogásolható éppen helyi viszonyainknál fogva, a magyarság szempontjából is kifogásalá estek. Hogy mi volt az oka annak, hogy a meghívottat mindezek dacára — szerencsére csak ideiglenesen egy próba évre — alkalmazták, akárhogy gondolkozunk is, nem tudjuk megérteni, azért nem is fessegetjük ezt a kérdést. Különbben is az állás csak igeiglenesen van betöltve.

De hiszszük és reméljük, hogy Zinner Henrik, a hitközség derék elnöke és a többi vezető férfiak új pályázatot hirdetve, lankadatlan erélylyel újra kezükbe veszik az ügyet és igyekezni fognak azt a hitközség értelmiségének teljes megelégedésére a helyes megoldás útja felé vinni.

Ova intjük azonban a hitközség vezető férfait, hogy ezt a hitközségben messze jövőre kiható kérdést ne hamarkodják el, de keressenek minden tekintetben megfelelő egyént (ha ilyen alkalmazására most még nincsen pénz, inkább várjanak még egy-két évig!) mert a hitszónoklaton kívül ez állás a főgimnáziumi hitoktatással is egybe van kötve, már pedig itt erélylyes, vonzó és szép előadásával imponálni tudó férfiu mulhatatlanul szükséges.

Legyen résen hát a hitközség, s az ideiglenesen alkalmazott és meg nem felelő hitszónokkal szemben a felmondást el ne mulassa és igazi magyar zsidókhöz méltó hazafias lelkesedéssel vigye teljesülésbe mindnyájunk vágyát: *az igazi magyar hitszónokot a magyar hazában!*

Igen fontos feladat ez! Nem hübebalázsi elhamarkodás, kapkodás kell ide, hanem a szent misszió teljes öntudatával járó komoly gondolkodás és ennek nyomába lépő önzéretes cselekvés!

Vigyázzanak hát az ujhelyi zsidó hitközség vezető emberei, mert már nem egyszer adtuk meg az árat annak, a miért egyes állások betöltésénél elhamarkodva jártak el és oldottak meg kedvezőtlenül olyan kérdéseket, melyek hitközségi és kulturális életünkben sokáig meg nem másítható helyzetet teremtettek!

Végül pedig ismételtlen fordulok Zemplén megye művelt zsidóságának hazafiságához, belátásához és lelkesedéséhez (amely bizony már szunynyad), hogy új életre ébredve szivlelje meg e szerény sorokat, érdeklődjenek a magyarság szent nevében mindyájan az ügy iránt, vegyék fontolóra a cikkünkben megpendített eszmét: *a magyar vándorhitszónokok alkalmazását.*

Badroglközön.

Kassa március 27.

Egyszer csak valami névtelen vágyódás támad az emberben a falu után. A nagyvárosi izgalomban, munka közben, vagy a kávéház tüstös levegőjében, de legfőképp a hajnali órákban, mikor az ember kimerülve ballag haza a lakására, feltűnik képzetében a nyugalom, a csönd a magány otthona: a falu. Az apró házak, amelyek békésen sorakoznak egymás mellé, a rét, amelyen egy tavasz felé enyhe fuvalmak suhannak keresztül, a hegy, a domb, amelynek oldalán immár kizsendült a zöld fű és néhány nagyon kedves falusi magyar ember arca; őszinte, igaz magyar emberek ezek és hogy mindjobban erősödik a vágy egy kis pihenés, enyhülés után, szükségét érezzük annak, hogy ezekkel a derék emberekkel szót váltssunk, hogy járjunk a tavaszi határban és hogy meneküljünk a városból, lázas izgalom és csalárd emberek közül a faluba.

Igy történik, hogy az ember a hajnali szürkületben nem hazafelé tart, hanem kimegy a pályaudvarra és miután egy rövid táviratot küld valamelyik bodrogközi jó emberének, amelyben az foglaltatik, hogy a kis vasuti állomásnál kocsi várjon, felül az első vonatra, amely — hogy a novellairók kifejezésével éljek — zakatolva indul neki a hegynek völgynek.

Itt a Felvidéken még erősen tartja magát a tél. A hegyek oldalai hóval vannak lepve, a réteket jégkéreg borítja zordon és hideg vidék. Reggelre azonban, hogy a vonat a völgybe ér és a Bodrogközbe jutunk, csodálatos változást tapasztalunk. A szántóföldeken csak itt-ott van már hó s kimenve a kupé folyosójára, cnyhe tavaszi szellő csapja meg arcunkat. A kis állomásokon jókedvű magyar urak szállanak be, akik barátságosan köszönik az embert s néhány percnyi beszélgetés után csodálatosan közlékenyek lesznek. Beszélnek a természetről, amely jónak ígérkezik, mert hát a tél sokáig tartotta magát és óvó hólepel borította be a földeket. Aztán egész meleg barátsággal megkérdezik az embertől, hogy hova utazik. Minthogy pedig a Bodrogközön mindenki ismeri egymást, csakhamar rábukkanunk ama falubeli kös ismerősökre, akikhez én is igyekszem. Ekkor már ugyan folyik a beszéd és egymást érik a józú történetek, amelyek evvel, vagy avval, itt és ott a legutóbbi időkben megestek. Szinte sajnálja az ember, hogy már ki kell szállani. Alig van annyi idő, hogy elbucszunk, mert a vonat csakis egy percig áll.

A kis állomás előtt egy rozoga paraszt-szekér várja az embert. A kocsis Bigu Lészky József uram egy szörnyen kopott gubában tévözva áll a szekér előtt és gyanakodva nézi végig a városi alakot. Megkérdelem tőle, nem az én falumba való-e. Erre világság gyul az arcában és csodálkozva kérdi:

— Hát maga?

— Bizony rám nem ismert, mert eltelet egy esztendő, hogy utoljára itt jártam. De aztán vidáman biztat:

— Üljön fel az ur.

S aztán megindul a szekér a sáros országúton.

Nincs nagyobb gyönyörűségem, mint parasztszekéren utazni. Többre becsülöm minden fényes ur hintónál. A lovak lassan poroszkálnak a szekér előtt, halad a szekér réteken keresztül. Közben az ember elbeszélget Lészky urammal sok minden hasznos dologról. Így kitudódik, hogy mi történt egy esztendő alatt. Új tanító jött a faluba, a kőbányába valami szerencsétlenség történt, az uraság birtoka újra került és a jegyző ur tehene megellett. Ezek a kiemelkedő momentumok.

Tágas falusi udvarra fordul be a szekér. Az ambituson már várják az embert a jó emberei, akik meleg szeretettel üdvözlnek. Nagy a szomorúság, mikor azt mondom, hogy csak két-három napig időzhetek. Ejnye, ejnye, miért nem vagy egy rövid hónapig. És fogadkoznak erősen hogy biz el sem eresztenek.

Az a néhány nap, amit falun töltök, a leggyönyörűsebbek közé tartozik. Kedves és szíves magyar vendégszereteten vagyok részem. Jóféle boroska mellett vidul az elme és beszélgetés esik sok mindenféle dologról. Géresi vinkót iszunk, a mit fölébe helyezek minden nehéz boroknak, a melyektől az embernek megszédül a feje és homály ereszkedik az agyára. Evvel ellentétben a géresi vinkónak az a pompás hatása van, hogy derü költözik tőle az ember lékébe és tisztábban látja tőle a dolgokat. Nyájas pipafüst kavarodik a szobában, a hol egymást szerető emberek beszélgetnek és a kedves háziasszony minduntalan biztat evésre — ivásra.

Aztán az ember vállára veti a puskát és kimegy a határba. Nem éppen a vadászat kedvéért, mert már a nyulakra tilos a vadászat, másféle vad meg alig akad ebben a határban, ha-

nem, hogy szétnézzen az ember a mezőn. Mert valami gyönyörűség sáta ez. Az első tavaszi nap enyhe fénye árad szét a vidéken, — nagy csend van mindenütt, de a levegőben benne van az élet, ébredés. Vékony fűszálak bujnak elő a nedves földből. Ha így tart az idő, néhány nap múlva zöld lesz a határ, rügy pattan a fakon és rövidesen fehér cserecszerecszere virága árasztja el a hegyoldalt. Az édes anyaföld szinte leheli ki magából az életet, az erőt.

D'után az ember a togatóba megy a faluba. Benézünk néhány módos gazdához. Aztán betérünk a paplakba.

Főképpen ez a kedves hely. Én nem tudom miért van az, hogy néhány református papot ismerek az mind rendkívül kedves derék magyar ember. Ott is szó esik politikáról irodalomról. És micsoda édes asszonyok vannak falun! Oyan bájosan, annyi szellemmel csevegnek minden apró és nagy dologról, hogy nem győzi az ember csodálni és ha összehasonlítást tesz köztük, meg a városi nagyzoló és affektáló asszonyok közt, okvetlenül a falusi asszonyok javára dönti a mérleget.

A paplakban pedig rendszerint akad olyan szép, bájos és kedves leány, aki édes érzéseket ébreszt az ember lelkében. És ha a holdvilágos tavaszi éjszakán — úgy éjfél felé — hazaindulunk, az ember olyan hangulatba van, hogy igen könnyen nagyon csinos és hangulatos verseket tudna írni. És nagyon sajnáljuk, hogy a poétikus kedves és nyugalmas falutól másnap vissza kell indulni a komor városba, folytatni az unott munkát, hajszolni az élvezeteket és beszélni csalárd emberekkel, akik mosolygó alarc alá rejtik a gonosz gondolatokat.

Lengyel Menyhért.

SZÍNHÁZ.

Vendégszereplő művészeink.

— A dalárda hangverseny memoirejai — március 27.

Élénk emlékezetünkben van még az a szép stílus hangverseny, a melyet a sátoralj helyi dalárda buzgó vezetősége, élén *Fornszek* Béla elnökkel, ma egy hete nagyszerű sikerrel rendezett a városi színházban.

Lapunk szerkesztősége felkérte *Sebeők Sári* és *Komlóssy Emma* énekművésznőket és *Komjáthy Béla* színigazgatót, a magyar színészet egyik legkitünőbb drámai hőst, kik közül a két utóbbi ez alkalommal először szerepelt a mi közönségünk előtt, hogy vendégszereplésük alkalmával, különösen a mi közönségünkről szerzett impresszióikat nekünk megírják.

A vendégszereplő művészek e kérésünkre a legkedvesebb készséggel küldték be hozzánk a következő sorokat:

Kedves szerkesztő uraim! A Zemplén husvéti számába egy kis közleményt kértek tőlem az én mult heti vendégszereplésem alkalmával nyert impresszióimról. Fáradt vagyok az utazástól, ettől az uri passziótól, amelyet hát nem is nagyon kedvelek. Ez fizikailag vett elő. A szellememet pedig egészen kiforgatta nyugalomból a visztonlás édes öröme. Hogy én arról irjak, hogy Sátoralj helyi közönségének fogadtatása bennem milyen impressziókat kelt, azt én még akkor sem volnék képes leírni, ha mindig forgatnám a tollat, mint maguk, kedves újságíró uraim! Ha mindenhol képes lennék az újságíró urak kérelmének eleget tenni, az újhelyiek elől mindig kénytelen leszek kitérni ilyen sablonos kifogással mint a mostani fáradságom oka is. És csak egyetlen része ennek a kifogásnak nem lesz sohasem sablonos, mert ezt na-

gyon is igazán érzem: az ugyanis, hogy én egészen ki vagyok forgatva énekből valahányszor az én legkedvesebb, legelnezőbb közönségem előtt énekelek.

De hisz lehet is ez másképpen? Ott, ahová nekem minden emlékeim legragygóbb pererei fűződnek, ahol az én legideálisabb ifjúságom a levegővel együvé nőtt, ahol minden kis rögeszke az én gyermeki álmaimról regéli nekem az ifjúságom gyönyörűségeit, ahonnan erő, életet merítettem egy végtelenül mélységes ambicióra és ahol szédületesen magas vágyaim ébredtek fel és összpontosultak az egykor kis rozoga szinpad akusztikájában, ott én nem látok, nem érzek semmit, ott egy kimondhatatlanul édes apathia tart lekötve, ott úgy érzem, mint Murger bohémjei, hogy száryaim nőnek és mintha minden hang szerelemről, dicsőségről, forró érzelemről, vágyakról, fényről, sötétségről és egy nagy darab magyar föld iránti rajongásról volna kottába ékelve, hogy az mind a szívemet ragadja meg, lázba hozza, leköti. Felemelő, nagyszerű érzés nekem ez előtt a közönség ilyen érzésekkel énekelni.

Es lehetne-e nekem ihlet nélkül az előtt az én régi, bátorító, édes közönségem előtt, az én legelső közönségem előtt énekelni, amely mindig olyan igaz bensőséggel fogad. Most már pedig éppen kétszeresen jól esett ez nekem, ki azóta a nagyvilág zajában oly sok ridegséggel is találkozom.

Igaz szívvel mondom köszönetet jószágos fogadtatásomért, kérve önöket, maradjon érzések irányomban változatlan a jövőben is.

Legszívesebben üdvözléssel maradok tisztelőjök

Nyitra, 1902. febr. 26.

Sebeők Sári.

Kedves szerkesztő uram! Az a kicsiség, amit tőlem kíván, hogy tudniillik irjak valamit a sátoralj helyi közönségről és az ott töltött időm hangulatáról, úgy megijeszt, hogy nem tudom mint kezdjek hozzá. Mért kívánja tőlem, hogy azt a kis jó véleményt, melyet a hangversenyen való működésemmel, talán megszerzeni sikerült, elrontsam, midőn olyasmiben kontárkodok, amihéz — őszintén szólva — nem értek! Ön azt sokkal jobban tudja, hogy az a fogadtatás, amelyben engem részestettek megérdemelt volt-e, vagy a vendégnek szóló köteles udvariasság folyamánya? Én csak azt tudom, hogy nagyon, nagyon boldog voltam. Kevés helyen ismertem olyan lelkes, olyan meleg rokonszenvet mutató közönséget, aminő a sátoralj helyi.

Nagyon türelmetlenül várom azt azt időt, amikor, habár csak rövid időre is, egészen az Önökének mondatom magamat. Nem kell azt mondanom, hogy mi a színésznőnek a közönség szeretete és rokonszenve, Ön azt nagyon jól tudja. Minden! Ez az, ami felejtetni képes velem a gondot, bánatot. Ez az, amely megédesíti az életét, amely nélkül a színésznő léte keserűbb, az olombányák rabjában! Ezért Magyarország városai között az első helyekre sorozom Sátoralj helyi közönségét, mert az ott töltött est, úgy tűnik föl nekem ma is, mint egy tündéralom!

Bocsássanak meg Önök s akkori szíves házigazdám *Fornszek Béla* ur, hogyha az elsőséget igaz meggyőződéssel a hölgyeknek adom! Azon a lelkesültséggel tele nézőtérén minden hölgy, mintha azt érezte volna, hogy ő egyedül viseli a háziasszony tisztét, és mindenikről a szeretet melege

árad felém. Ezt a szép estét, ezt az előlegezett rokonszenvet, ottlétünkör kell kiérdemelnem és én rajta leszek, hogy kiérdemeljem!

Debreczen, március 27.

Üdvözlí őszinte hive:

Komlóssy Emma.

Kedves barátom! Azt hiszem, igen könnyű lenne beszámolni impresszióimról, melyeket nálatok nyertem, azonban zavarban vagyok, mert ha leírnám becses lapotok számára, mit gondoltam, mit éreztem, azon kitüntető rokonszenv láttára, melyben a Ti kedves közönségetek részesített, a hízlekedés színében tűnném fel és akadhatna valaki, aki azt mondaná, hogy ezt nem az a színész írja, ki ott egy este igen jól érezte magát, hanem az igazgató, aki rövid idő alatt hozzátok megy társulatával. Azt tehát engedj el nekem, hogy a sátoralj helyi közönségről irjak. Inkább elmondom röviden, hogy hogyan jutottam én ahoz, hogy a programban jelzett monológ helyett azt a költeményt szavaltam el, amelyet halottatok.

Egy könnyű és vidám monológ-ra készíttem és azzal szándékoztam megkacagtatni a hangverseny közönségét. Végig menve a Tokaj és hegyaljai vasut vonalon, egy percre magam előtt láttam — Sárospatakon — a Rákócziak ősi fészket. Valami különös gondolat, nem mindennapi érzés szállott meg! Egész nap nem tudtam ettől a gondolatától megszabadulni. S mikor láttam, hogy a műsoron egy bájos hölgy egy monológgal már úgy is megelőzött, mikor láttam, hogy azon az igazán szép műsoron minden képviselve van, csak éppen a mi magyar érzésünknak kellett nagyon hátul, valahol a sutban meghúzódni, abban a pillanatban, mikor már a fellébam a szinpadon volt, hogy bele kezdjek „A kapu-kulcs” című monológba, a szomszéd Sárospatak felől mintha valami lelkesítő, gyújtó érzésre hangoló márciusi fuvallat csapta volna meg areomat, önkénytelen röppent el ajkamról az elmondandó költemény címe: „Március idusán!”

S mikor a hozzám közelebb ülök arczán észrevettem a kicsorduló könnyeket s az egész közönség igazi lelkesedését, akkor meggyőződtem róla, hogy az én sejtésem igaz volt, hogy az a közönség nem csak művelt, nem csak lelkesedésre képes, de szívében és lelkében egészen magyar! Ugy éreztem magamat, mintha valami jót tettem volna, mikor arra a sugalatra hallgattam, a mely nekem mindenek felett jól esett. A többit engedj meg, hogy majd ottlétemkor mondjam el.

Addig is fogadj baráti üdvözlétemet.

Debreczen, 1902. márc. 27-én.

hived:

Komjáthy János.

**** Komjáthy színtársulata Sátoralj helyi helyben.** Lapunk egyik előző számában megemlékeztünk arról, hogy *Komjáthy János*, a debreceni színház jeles igazgatója a vidék egyik legelnezőbbrendű társulatával Sátoralj helyi helyben május hó 12-ikén kezdi meg hat hétre terjedő idényét, amely idő alatt a fővárosi és külföldi szinkázak legjelenebb termékei, eddig itt még nem látott fényes kiállításal, mesteri rendezéssel fognak színre kerülni. A kitünő társulat névsora, a szerepkörök megnevezésével a következő:

Nők: Breznay Anna anyaszínésznő, Szigeti Lujza komika, Székelyné Alice szalonkomika, Komjáthy Z. Teréz hősnő, Komlóssy Emma szubrette énekesnő, Tóth Ilonka szende és hősnő, Groo Valéria szende és társalgó, Szirmai Olga alt és szoubrette énekesnő, Udvardy Emilia koloratur énekesnő, Berlányi Vanda naiva, Takács Mariska szoubrette és társalgó,

Bárdos Irma énekesnő, Csügényi Vilma sugónő. Tizenkét tagból álló női kar és két táncosnő.

Férfiak: Komjáthy János hős és jellem, Bartha István apa és jellem, Odry Árpád szerelmes, Faragó Ödön jellemkomikus, Békefi Lajos tenorista, Székely Gyula és Nográdi Albert bariton-énekese, Szőke Sándor lyrai szerelme, Nagy Sándor szalonkomikus, bonvivánt, Makrai Dénes tenor, buffo, Serfőzi György társ., Burányi F. II. ten. Zuojemsky Gyula és Marthon Géza karmesterek. Aranyosi József pénztáros, Gubits Fülöp szertáros, Bilint István főszabó, Wranits Tódor fodrász, Kapicza Antal díszmester, Antalfi Antal gazda, Tleischer József zenekarigazgató. Tizenkét tagból álló férfiak. Tizennégy tagú zenekar s a munkás személyzet — Összesen tehát 80 tagból álló társulat.

KÖZGAZDASÁG.

A bor harca.

Budapest, márc. 27.

Húz a szívem a Hegyaljába . . . Olyan vonzalom ez, mint a Tisza menti magyará, aki ha ivott a szőke folyó vizéből, örökre rabja neki, ahogy a költő is tartja. Hát még a Hegyalja! A mely nem is zavaros vízzel csábitja a lelket. Hanem tüzes nektárral! Nem sok kellett, hogy híve legyenek örökre az áldott hegyvidéknek. Eltem egy pár nyarat a Sátorhegy alján, mint hevülő diák. Az élet sodra aztán elragadt onnan, de később visszatértem. Vitt a hűség, amely nyilván a termő hegyből árad a szívbe, s elhoztam a nagy városba társamat az egész életre, akit magamnak szántam, már akkor régen.

Talán ezért is olyan tartós szerelmem a szép vidékhez, s oly édes a bor, amit ott a nap érlel a lejtőkön. És fáj az, ami rossz a Hegyaljának és öröm, ami a javára van. Evek múltán az őszel felvitt megint a gyorsvonat a hegyoldalra. Szinte egyenesen bele a szüretbe. A várost alig is láttam. Öröm volt nézni a bőséggel terhes tőkét, a mosolygó gerezdek sokaságát. Az október végi nap megegyeszer elővette tündező melegét és szinte nyári verőfényben tündökölt naphosszat a tájk. Csaknem rezgett a lég, akárcsak ökönyáluszáskor, s a csöndes nagy tájk közepén fehérén kanyargott a messze-ségben feketélő sárossáti torony felé az országút keskeny kigyóvonal. Így élni a szabadban, beleveszni négy napig a haladó természet utolsó fellobbanásába, városi teremtménynek esodás boldogság . . .

A préházban pedig telnek a kádak rendre, s telik sorjában a sok új hordó serényen kitaposott musttal. Szerencsés szüret volt az őszel, éled a Hegyalja az utolsó esztendőkből, és mégis nem teljes a gazda öröme, amiért megáldotta az isten bő terméssel a feltámasztott szőlőföldet . . .

Tudniillik nemcsak az a szomorúság, ha nem ad bort a hegy, hanem az is baj olykor, ha a két kövér esztendő bősége száll le rá.

Figyelemmel nézem, olvasom azt, ami a Hegyaljára, a magyar borra, s általában a borkérdésre vonatkozik. Így megakadt a szemem a multkor párisi lapokban egy kis cikkben, amely szakasztott ugyanazt a mizériát tárgyalja, amely nálunk van elhatárolt szőlőben. A franciáknak is abban fő a fejük, hogy legutóbb pompás szüretjeik voltak, s a termelők pincéiben millió meg millió hektoliter számra hever a bor a hordókban, s különösen egy bizonyos délvidéki bor halmozódik fel. Nem használt az a fokozott buzdóság sem, amivel egyes gazdák tömegesen párolták a borukból cognacot, azért a forgalom így se lett valami nagyobb, s a bor ára lehetetlenül leszállt, nagyon kevés frankért is el kell vesztegetni hektoliterjét. Persze segíteni kell a bajon, s

a franciák földművelésügyi minisztere is hozzá szót a dologhoz, parlamentben, fehér asztalnál beszédeket mondott, s a francia bor veszedelmének okait fejtegetve, a — vizet is felemlítette. Hogy tudniillik kevesebbet kell hamisítani. A megbeszélésnek mindenképpen pedig az lesz a vége, hogy törvényhozási intézkedésekkel sürgősen segítenek a francia borváltásán. De egészen gall ötlet, s még ha nem is igaz az utolsó pontig, jellemző és irigylenni való a következő apróság.

A legutolsó szüret termésével együtt vagy százmillió hektoliterre szaporodott fel a francia bor. Erre a franciák, hogy kimentsék az országot a nehéz helyzetből és segítsenek a bortermelő honfitársakon, csupa hazafiságból a rendes mennyiségnél harmincmillió hektoliterrel több bort fogyasztottak el rövid néhány hónap alatt. A statisztikusok, akik az ilyen-félet konstatálják, azzal bizonyítják ezt az állításukat, hogy azoközben, míg így a rózsás mámor megnövekedett egy időre, pezsgős Franciaország liszt- és kenyérkereskedői busultak, mert a borozó francia rajtuk spórolja meg a más irányu túlköltségeit. Amiből kár busulniok, a szellemes franciák alkalomadtán a liszteseket is kirántják a kátyuból, ha megakadnak. Sokkal komolyabb a parlament támogatása, amely abban is nyilvánult többek között, hogy ötmilliót szavaztak meg borra a válság kedvéért — katonáknak. Hogy ennek ugyancsak örülne nálunk egy a katonák legénység, mint a bortermelő-gazdák serege, azt tán mondani sem kell.

Mert hát nyilvánvaló, hogy nálunk is a borbőség veszedelmes tünete harapódik el és sok tekintetben hasonló állapotok fejlődnek ki, mint a nekünk oly kedves Franciaországban. A filoxeravész szerencsés leküzdése után nálunk is kezd már garmadába gyűlni a bor a pincékben. Nálunk is pancsolnak és pancsolnak, nálunk is nagyon megesznap a bor ára és nálunk is főként egy bizonyos vidéknek, a Hegyaljának a bora rekedt meg a forgalom útján. És tesped ez a büvös tüzital a hordókban, s a bortermelők szomorkodnak. A szőlők helyreállítására neki lendült mozgalomban, reményre, kedvre kaptak, de ez a reménység mostanában lehohadt. Mindinkább kiülledik az a tudat, hogy ebben főként az olasz bor a hibás, amelynek olyan szabad lett az útja, mikor a miénk elpusztult.

Erről behatóan, nagy szeretettel tanácskoztak az elmúlt napokban a Házban, s bizonyára üdvös intézkedések történnek majd arra az időre, amikor az olaszokkal való szerződésünk lejár, a kormány, amely olyan készséggel sietett a Hegyalja talpraállítására, majd vigyáz akkor az érdekére. Sok bortermelő bizik is ebben a jobb korban s lesi a jövő esztendő végét, hogy majd megszűnjék az olasz bor beáramlása. De sok bortermelőnek ez még nagyon messze van. Addig még szinte két esztendő telik el s a Felvidéken fegyverkeznek a koresmárosok. Majdnem minden vagyonát, egy hallom, sietve fekteti bele az oleó olaszborba, amely maga is jól befészkelte magát az innyebe, de erősen szeszest váltával szivesen keverik is az itthoni borral. A koresmárosok jól tudják felhasználni a két évet és sok időre ellátják ők magukat olasz itallal.

Mindebből úgy érzem, keserves harca lesz még a Hegyaljának, amelynek küzdőse fá, mintha a magam baja volna. Ugy érzem, hogy itt az intézkedő fórumoknak minden jóakaratára és részen levése szükséges, hogy a feltámasztott Hegyaljáról is valahára kerülhessen asztalunkra becsület, egészséget adó, tiszta bor, olyan áron, ami egytornán jó a vásárlóknak és a termelőknek s olyan ital helyett, ami minden, csak nem bor. Mert esudálatos, nálunk még a borbőségben is majdnem ügyvagyunk,

hogy csak nagy pénzzel juthatunk tiszta borhoz s akkor is majdnem csak a — patikából.

Holló Márton.

IRODALOM.

Magda szerelme a címe annak az elbeszélés-kötetnek, amelyet Mók Ferencné a Zemplén jeles munkatársa most rendezett sajtó alá. Lapunk olvasóijai ismerik már azt a finom tollú, kedves elbeszélőt, akinek egy pár szép tárcája méltó érdeklődést keltett szerzője iránt. Mók Ferencné novellái mellőzhetik a dicséretet, több lapban is megjelent kisebb műveiből, a magyar olvasóközönség oly széles körben ösméri, hogy ezen vállalkozása általános érdeklődést fog kelteni a magyar irodalom lelkes pártolói közt. A könyv izléses és divatos kiállítással fog megjelenni. Előfizetési ára: postai küldéssel együtt csinos fűzött kiadásban 2 korona, diszkrétésben 3 korona. Az előfizetési díjakat a szerző címére (Vajdacska, Zemplén-vm.) kell küldeni.

Alkony. Régeny írta Ohnet György. A modern művészet küzdelmeit festi a nagy nevű francia író ebben a regényben. Az irányok harcait, a tehetségek tusáját, de mindenekelőtt az emberi szív küzdelmét rajzolta avatott kézzel. Egy öregedő művész vergődése a c. elemény magva: beleszeret egy fiatal leányba, akinek a lelkét szintén megihlette a művészet lángja, aki becsüli benne a mestert, de szerelmét egy ifjabbnak adja oda. S a kínos érzelmi harc elsodorja az öregedő mester tehetségét is, éri az alkony dermesztő lehetőségét szívében lelkében és vérében. Nagyon szépen rajzolta meg Ohnet ezt a konfliktust és munkái között előkelő helye lesz majd az »Alkony«-nak. A regény megjelent a Singer és Wolfner-féle Egyetemcske Regénytárban és ára csinos piros vászonkötésben egy korona.

TANÜGY.

— **Iskolalátogatás.** Beregszászy István vármegyének tanfelügyelője az elmúlt héten a falkusi és dubrókai iskolákat látogatta meg. Az eredményel mindkét helyen meg volt elégedve.

— **A beregszászi gimnáziumnak** a VIII-ik osztálya is fel lesz állítva már a következő esztendőben. Az állam, mint az intézet fenntartója tehát teljes főgimnáziummá fejleszti a beregszászi tanintézetet s két új tanár választásával, melyre a pályázatot már kiírták, a tanerők létszámát 15-re emeli fel. Csak örvendhetünk, hogy a zom-széd város kultur élete így rohamosan fejlődik.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Vidéki kisasszony. A kért rész a következő:

Ha rám tekintesz, egy-egy új erény
Sarjad ki bennem s jobba válok én:
Kezded-e látni? O érted e már,
Hogy e homályban, mint meleg sugár
Röpül feléd a lelkem? Drága ó!
Kedves homály, fonséges szenvedély!
Én, én beszélek és ő hallgat ott!
Bohó szívem szebbet nem álmodott!
Soha, soha, mint e csodás valóság
Küldj rám halált most, ó isteni jószág!
Az én szavamtól reszket odafele!
A kék galyak közt! . . . Ugy van, reszket ön,
Gyöngéd levél a levelek sorában . . .
Érzem, hogy reszket szelked mámorában!
Zavart kezesked, gyönyörű virágom,
Hozzám remeg e nyíló jácmin-ágon!

Deáknak. Tanácsot ebben tessék orvostól kérni. A másakra csak annyit mondhatunk, hogy okos ember lehet örüiten szerelmes, de nem — bolondul.

Garcon-úr. Minden nő még a legromlottabb is, ha jövőjét eladja, megkívánja, hogy multját teledjék el.

Ujságíró Bpest. Igen a sajtóiroda intézkedett már.

D. S. Presidio Texas. P. V. glenella. az előfizetési díj Amerikába szállítással is a régi marad.

T. J. Duquesne Pa. Előfizetése f. é. március 1-én lejárt.

U. O. Main. St. Wilkes Barré. Előfizetése lejárt 1901 nov. 1-én.

K. T. Cleveland Ohio. Előfizetése lapunkra f. é. márc. végével az adalékokért pedig még mult év végével járt le.

L. G. 119 Second st. Room 2. Amennyi-

ben előfizetése lejárt, addig míg meg nem ujítja, lapot nem küldhetünk.
Nem közölhetők. Édes fluidum (Humoreszk) Érzed e szerelmemet? (Költemény) A csavar (cikksorozat)

Kiadótulajdonos: **Éhlert Gyula.**

Hirdetések.

„Benczur Testvérek Cémentgyára“
MOGYORÓSKÁN.

Posta helyben, Zemplén-megye, vasuti állomás Örmező.

Készít: Poctland és Román cementet

és padozat lemezeket

legjobb minőségben

Ár- és es mintalap k.vánatra bérmentve.

A 386/1902. számhoz.

Hirdetmény.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1902. évi márczius hó 6-án kelt 10335. sz. rendeletével a hrubói rk. lelkész-lakon teljesítendő helyreállítási munkákat a hitközség által természetben kiszolgáltatandó 296 kor. 18 fillér pénzértékű, 95 kézi és 60 igás napszámon felül 2025 kor. 69 fillér költség összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1902. évi április hó 21-ik napjának d. e. 10 órája a kir. áll. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt S. A. Ujhelyt, 1902. évi márczius hó 26-án.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke helyett:

Gerhardt Sándor s. k.,
kir. főmérnök.

Tavaszi és nyári évadra 1902.

Valódi brünni szövetség

Egy teljes férfi ruhához (kabát, mellény és nadrág) szükségeltető 3 m. 10 ctm. hó szu szövetség ára csak:	jó minőségben 4 k. 50, 7 k. 40, 9 k. 60 f.	jól b. minőségben 12 k., 13 k. 80 f.	finom minőségben 15 k. 50 f.	finomabb minőségben 17 k. 30 f.	le finomabb minőségben 20 k.

Valódi gyapjuszövetek.

Egy s. lon öltönyhöz való fekete szövetség ára 20 kor., felső kabát szövetség, Tourista szövetség és kamg rn szöveteket szállít legjobb minőségben gyári áron

Siegel-Imhof Brünnben

a legismertebb és legszolidabb ruhaszövet raktára.

Mintát ingyen és portomentesen küld, a mintához hasonló küldeményért jótáll.

A magánvevők előnye, hogy a szövöketet közvetlenül a gyárból rendelhetik.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém meghívni a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben kényelmesen berendezett

BUTORRAKTÁRAIM

szíves megtekintésére, hol is hazai gyártmányu barok, ó-német és egyéb másnemű stilszerű bútorok a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg, csinos és izlésteljés kivitelben kaphatók.

Egyben van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy bevásárlásaimból haza érkezve, a nagyon előnyösen tett vásárlásaim és a tulhalmazott árukészletem miatt raktáron lévő mindennemű bútorokat tetemesen **leszállított olcsó árban** adom. Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas czegledi gyümölcsfaiskolája és szőlőtelepének árjegyzéke megjelent, mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes esemete eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindenféle vadonez, nagymennyiségű sima és gyökere szőlővessző Kapható és gyökere készítésre alkalmas akác, gleditschea maclura, ribizli stb. Viszontelők 20-30% enedményt s 4-6 havi hitelt kapnak Kertészeti eszközök és kitűnő borok is adatnak el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

Szőlőkarók eladása.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokosok nagybecsű tudomására hozni, hogy jó minőségű 180-as és 2 méteres

szőlőkarókat

olcsón bocsájtom áruba.

Szíves megkeresésekre azonnal és készséggel válaszolok.

Tisztelettel

Grünspan Herman.
fakereskedő S.-a.-Ujhelyben.

Eladó!

vetni való tölgy makk circa 20 hectoliter. Bővebb értesítést ad az urad erdőhivatal N.-Toronyán, u. p. Csörgő.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvény, csúszás és meghűléseknel. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Árverési hirdetés.

Alólt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1902. évi V. I. 67/1. sz. végzése következtében hivatalból képviselt Naumann Simon bpesti lakosok javára Büchler Ferenc és fia s.-a.-ujhelyi lakosok ellen 282 K. s. jár. erejéig 1902. febr. 19 én foganatosított kielégítési végrehajtás utján letoglalt és 793 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ujbutorok, gya'upid és házi bútorok nyilvános árverésen eladotnak. Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1902-ik évi V. I. 67/2. számú végzése folytán 282 kor. tőkekövetelés ennek esedékessé vált 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 42 kor. 81 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig s.-a.-ujhelyben alperes lakásán leendő eszközzésére 1902. évi április hó 4-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsaron alul is ellognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülvizsgáltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverést az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1902. évi márcz. 18.
Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

1406/902 T. k.

Hirdetmény.

A „Bodrogközi Takarékpénztár”-nak Karácsonyi Mihály s társa elleni zárlati ügyben közhírré tétetik, hogy a kaponyai 3. számú telekjegyzőkönyvben Karácsonyi Mihály s neje nevének álló ingatlanok között a legelő két részletben 1902. évi április hó 1-én délelőtt 10 órakor Kaponya község birájának házában nyilvános árverés utján 1902. évi október 1-ig terjedő időre a legtöbbet ígérőknek bérbe fognak adatni 2600 illetve 3600 korona kikiáltási ár mellett.

Király-Helmecz, 1902. márcz. 14-én.

Bencsik István,
zárgondnok.

KÖLTÖZTETÉSEKET

helyben, vidéken, vasuton, vagy tengelyen eszközöl szabadalmazott butorszállító kocsijaival

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben. A bútorok be- és kirakásáért kezességet vállalok. Vasuton való költöztetésnél a butorköcsi használata díjmentes.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevetelét a legelőnyösebb fel-

tételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem
Jóhírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-a.-Ujhely. Korona u.

Bérháztulajdonosoknak és földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt

42 $\frac{1}{2}$ és 50 évre
jutányosan és előnyös feltételek mellett közvetít és értesítést ad

Sárkány József
Budapest, Váci-körut 21.

Remekírók Képes Könyvtára

KIADJA A LAMPEL R. FÉLE (WODIANER F. és FIAI) cs. és kir. udvari könyvkereskedés BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 21.

Az első gyűjtemény a magyar könyvpiacra, amely egyöntetű díszes könyvtári kiadásban felel meg a magyar remekírók, valamint a világ-irodalom klasszikusainak színét javát. Minden kötetet a szerző arcképe és kiváló magyar és külföldi művészek illusztrációi díszítik. A remekművek teljes megértését életrajzi bevezetések, jegyzetek és magyarázatok segítik elő.

A BEVEZETÉSEK SZERZŐI:

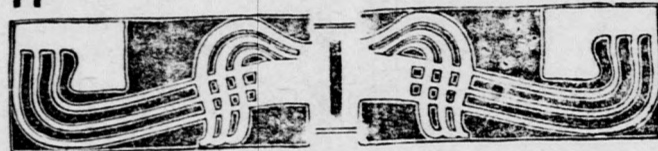
Ábrányi Emil	Junius (Z. Kiss B.)
Alexander B.	Kossuth Ferenc
Ambrus Zoltán	Négyessy László
Angyal Dávid	Palágyi Menyhért
Bánóczy József	Radó Antal
Balassa József	Rákosi Jenő
Beőthy Zsolt	Riedl Frigyes
Dóczi Lajos	Szász Károly
Endrődi Sándor	Váczy János
Ferencai Zoltán	Váradi Antal
Haraszti Gyula	
Hegedűs István	
Hesesi Sándor	

hítkhez még sok díszes név fog csatlakozni.

A magyar és a világirodalom kincsesháza.

SZERKESZTI:

RADÓ ANTAL

Az egyes kötetek mind egyforma alakban, szép és tiszta nyomással egyöntetű, tiszteres színnyomatu díszes be-kötési táblában jelennek meg, rajta az illető író arany-domborművü arc-zképével.

A könyvszekrénynek, a legékesebb szalonban és az egyszerű polgári otthonban egyaránt, e gyűjtemény nemcsak tartalmánál, hanem külsejénél fogva is feltűnő ékessége lesz.

A magyar remekírókat illusztrálják:

Bihari Sándor	Neogrady Antal
Garay Ákos	Réthy Lajos
Gergely Imre	Telegdy László
Hegedűs László	Tull Ödön
Zichy Mihály és mások.	

A külföldi remekírókat kiváló külföldi illusztrátorok képei ékesítik.

A gyűjtemény 50 kötet.

Megjelent már a következő hét kötet:

- I—II. Petőfi összes költeményei. Bevezette Ferenczi Zoltán.
- III—IV. Kisfaludy Sándor összes költeményei. Bevezette Junius.
- V. Shakspeare remekei I. Bevezette Alexander Bernát.
- VI. Molière remekei I. Bevezette Haraszti Gyula.
- VII. Tóth Kálmán válog. költeményei. Bevezette Endrődi S.

RÖVID IDŐKÖZÖKBEN KÖVETKEZNEK:

(A kiadóczég fentartja az esetleges változtatás jogát.)

- VIII. *Berssenyi Dániel*: Munkái.
- IX. *Schiller Frigyes*: Költeményei. Ford. Dóczi Lajos.
- X. *Madách Imre*: Az ember tragédiája és egyéb munkái.
- XI. *Kossuth Lajos*: Válogatott Munkái. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
- XII. *Homeros*: Iliász. Ford. Kemenez (Kempf) József.
- XIII. *Tóth Ede*: Válogatott Munkái.
- XIV. *Shakspeare*: Remek. II.
- XV—XVI. *Kisfaludy Károly*: Válogatott Munkái.
- XVII. *Reviczky Gyula*: Munkái.
- XVIII. *Heine*: A Dalok Könyve. Ford. Endrődi Sándor.
- *Tegner*: A Frithjof-monda.
- XIX—XX. *Sáchenyi István*: Hitel. Világ.

- XXI. *Kazinczy Ferencz*: Válogatott Munkái.
- XXII. *Goethe*: Válogatott Költeményei. Ford. Dóczi Lajos.
- XXIII. *Kölcsey Ferencz*: Válogatott Munkái.
- XXIV. *Molière*: Remek. II.
- XXV. *Zrinyi Miklós*: Munkái.
- XXVI. *A Régi Magyar Költészet*. (XVI. és XVII. század.) *Palassy Bálint*. — *Tinódi Sebestyén*. — *A Kurucz Költészet* — *Gyöngyösi István*.
- XXVII. *A Régi Magyar Költészet*. (XVII. század és XIX. század eleje.) *Faludi Ferencz*. — *Virág Benedek* — *Gvadányi József*.
- XXVIII. *A Nibelung Ének*. Ford. Szász Károly.

- XXXIX. *Garay János*: Válogatott Munkái.
- XXX. *Pázmány Péter*: Válogatott Munkái.
- XXXI. *Shakspeare*: Remek. III.
- XXXII. *Firduzi*: A Sahnáméból. Ford. Radó Antal.
- XXXIII—XXXV. *Vörösmarty Mihály*: Munkái.
- XXXVI—XXXVII. *Byron*: Don Juan. Ford. Ábrányi Emil.
- XXXVIII. *Homeros*: Az Odyssea. Ford. Kemenez (Kempf) József.
- XXXIX. *Csokonai*: Válogatott Munkái.
- XL. *Leopárdi*: Összes Költeményei. Ford. Radó Antal.
- *Musset*: Válogatott Költeményei. Ford. Radó Antal.
- XLI. *Goethe*: Faust. Ford. Dóczi Lajos.

- XLII. *Mikes Kelemen*: Törökország levelei.
- XLIII. *Shakspeare*: Remek. IV.
- XLIV. *Aischylos, Sophocles, Euripides*: Válogatott Munkái. Ford. Váradi Antal, Zilahy Károly, Kemenez (Kempf) József és Radó Antal.
- XLV. *Deák Ferencz* munkáiból.
- XLVI. *Katona József*: Válog. Munkái.
- XLVII. *Virgilius*: Aeneis. Ford. Baróti Szabó Dávid. A fordítást javította Radó Antal.
- XLVIII—XLIX. *A Magyar Népköltészet Kincsesháza*.
- L. *Bajza József*: Válog. Művei.

* A csillaggal jelzett írók abban az immár közeli időpontban fognak megjelenni, a mikor a törvény szerint közkincsé válnak.

Szíveskedjék e rendelőjegyet bármely könyvkereskedés címére kitölteni és a könyvkereskedésnek megküldeni.

MEGRENDELŐ-JEGY

.....könyvkereskedő urnak

Ezennel megrendelem a Remekírók Képes Könyvtára I. sorozatát 50 köt. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) kiadása. Ára remek díszkötésben 20 kor. Évente 6 kötet jelenik meg.

A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Önnek fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetében a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartandók; a lejárt s le nem fizetett részleteket Önnek jogában áll poróköltéség hozzászámítása mellett postai megbízással beszedni, melynek be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a rendelés vételára esedékessé válik. A megrendelés vissza nem vonható.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem és ezek alapján ezennel megrendelem a fentvezetett munkát 250 kor. vételárárt, fizetendő 3 koronás havi részletekben és kérem az első két kötet megküldését. Az első részlet utánveendő.

Külön kikötés:

Lakhely és kelet:

Név:

Állás:

Tessék olvashatában aláírni.
Az illetéki díjegyék 30. tétele értelmében bélyegmentes.

A Remekírók Képes Könyvtára a következő kiadásokban kerül forgalomba:

Az 50 kötet ára füzve 200 korona.

Az 50 kötet ára vászon díszkötésben, többszörös színnyomatban, az írók dombornyomású arcképével 250 korona.

Az 50 kötet ára amatőr félbőrkötésben 500 korona.

Ugy a füzött, mint a kötött kiadás 3 koronás, az amatorkiadás 10 koronás havi részletek mellett kapható. Az első részlet lefizetése után a gyűjteményből a folyó 1901. év végeig a már megjelent első hét kötet szállítatik. Az első hét kötet tehát már ez évben birtokában lesz a megrendelőknak. A sorozat többi kötetei sorrendben szállítatnak a pontosan betartott havi részletekkel szemben, évente legalább hat kötet.

A megrendelési feltételekből kitűnik, hogy a kiadóczég valóban azt tartotta első sorban szem előtt, hogy e nagyszabású gyűjtemény, a magyar és a világ-irodalom kincsesháza, a legszerényebb viszonyok között élők otthonát is ékesíthesse. Napi 10 fillér megtakarítással oly kincset szerezhet bárki magának, a mely értékét változatlanul megőrzi nemzedékeken keresztül, s apáról fiúra közvetíti a világ szellemóriásainak páratlan hagyatékát.

Alapított
az 1864-ik évben.

MALÁRTSIK GYÖRGY

Alapított
az 1864-ik évben.

fűszer-, bor-, csemege-, ásványviz- és magkereskedése
Sátoralja-Ujhely, főtér 5. szám.

A közeledő tavaszi idény alkalmával van szerencsém ajánlani a magy. kir. vető-mag-vizsgáló állomás által aranka mentesre hivatalosan plombozott magyar és francia luczerna, lóhere vagy vereshere magot. Direkt importált eredeti Quedlinburgi, Oberndorfi, Mamuth Buczok és tarló-répa magvakat, angol és skót fűmagvakat.

Konyhakerti magvakat u. m. ezukor-, velő és kifejtő borsók, bokor és karó babfajok, ezékla, dinnye, hagyma, káposzta, kalaráb, petrezselem, sárgarépa, saláta stb. stb. Virágmagvakat nagy választékban.

Raktáromon lévő mindennemű magvaim tisztaságáért és csiraképességéért szavatolok.

Ajánlok továbbá fontos gazdasági czikkeket, mint elsőrendű kékkövet, szép fehér raffia háncsot, szőlő taposó zsákot különféle nagyságban, carbolsavat, carbolport, első minőségű kék kocsikenőcsöt, vaselint, vaselin bőrkenőcsöt, gépolajat, bakulolajat, vékony és vastag terpentint, lenolajat, kenecét, (firnis) halzsir, lószerszám mázt, bőrfestő lakkot, aszfalt lakkot, (vas lakk) copál lakkot, több hárnyes gyár padló és parquetlakk festékeit, mindennemű falfestéket, porfestéket, kész, olajba tört festékeket,

Az összes itt felsorolt és egyéb czikkeimre vonatkozó árjegyzékeket kívánatra megküldöm.

Magamat szives pártfogásba ajánlva vagyok

teljes tisztelettel

Malártsik György

fűszer-, bor-, csemege-, ásványviz- és magkereskedése
Sátoralja-Ujhely.

Friss és jó áruk.

Előnyös árak.

Pontos kiszolgálás.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban főtér 9. szám.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

A
KEGYELET
temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

A
KEGYELET
temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is**, és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érc- és fakoporsókat, továbbá finom nickl-koporsókat, sarcophágot, mindenféle szemfedeleket, érc-, mü- és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurok-fáklyákat.

Fakoporsók 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig

A „KEGYELET“ temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyász-kocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükséges feltétellel.

A legcsekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosított.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvételé végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben
gyászhejmék és gyászfátyolok nagy raktára.

Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

Dus választék érc- és mü-koszorúkat, koszoru-szallagokban. Pontos és első kiszolgálás bármely csekély rendelésnél is.

Legnagyobb és legelőndűbb raktár egyszerű fakoporsókat és mindenféle érczkoporsókat egész Zemplén-vármegyében.

vidéki megrendeléseket bérmentve küldöm.

helybeli megrendeléseket házhoz szállítok.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában).
Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészből földhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilóként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék színtisztségét illeti, azonos az olajfestékkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

200 korona jutalék utazások kimutatásáért.

Alapítva 1866

Alapítva 1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje
Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,
Szesztartályokat,
Viztartályokat,
Gőzgépeket,
szeszgyár berendezéseket,
Malomberendezéseket,

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.
(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX

PÁRIS 1900-ban.

Kéveköto aratógép.
Fűkaszálógép.
Köszörűkészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép.
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte.
Olesó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN Évi termelés: 362000 gép. BUDAPEST, V. kerület, Váci-ut 30. szám. igazgató.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Szagtalan padló-viasz „Gloria“
legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz
képkeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.
Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére.
1 doboz ára 45 kr.
Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél S.A.-UJHELY.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és esemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ara 6 frt.

Diócsemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll: kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czím:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep“ Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székely-híd.

Gömbölyű tölgy szőlőkarók

2 méter hosszúságban:

I-ső rendű hegyezett ezre 44 kor.
I-ső rendű hegyezetlen ezre 40 kor.
II-od rendű hegyezetlen kihányás . . . ezre 30 kor.

Az első rendűek 3—4—5—6—7 centm. vastagak a vékonyabb végükön. — A másodrendűek pedig 1 1/2, 1 1/4—2—2 1/4—2 1/2—2 3/4—3 centm. vastagok szintén a vékonyabb végükön. — A karók szárazak és szépek.

Megrendelhető:

Hosszufalusy Andornál

Borsod-Nyéken.

Az árak a putnoki állomáson kocsiba rakva értendők.